

Tuyên Quang

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH TUYÊN QUANG
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TUYÊN QUANG

NĂM THỨ 62

Số 48 (214)

30 tháng 5 năm 2026

14 tháng Tư, Bình Ngo.

Cuối tuần

Báo điện tử:

baotuyenquang.com.vn

Như búp trên cành

2. Mai sau là công dân tốt

3. Đồng hành cùng con trẻ

Chuyện
GUỒI TUẦN

Mai sau là công dân tốt

■ **CHỨC HUYỀN**

TRONG cuộc gặp mặt các đội viên tiêu biểu toàn quốc vừa diễn ra, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã gửi gắm kỳ vọng lớn lao hướng tới cột mốc năm 2045: “Phần đầu hôm nay là đội viên tốt, mai sau là công dân tốt của đất nước”. Lời căn dặn ấy không chỉ là định hướng cho thế hệ măng non, mà còn là hồi chuông thức tỉnh trách nhiệm của toàn xã hội trong việc bảo vệ và nuôi dưỡng những mầm non tương lai.

Để mai sau trở thành công dân tốt, trước hết trẻ em hôm nay phải được sống và lớn lên trong một môi trường thực sự an toàn. Thế nhưng, thực tế hiện nay vẫn còn đó những mảng tối nhức nhối. Những vụ bạo lực học đường, nạn xâm hại trẻ em xuất hiện thời gian qua không chỉ gây tổn thương thể xác mà còn để lại vết sẹo tinh thần dai dẳng, đẩy các em vào sự cô lập ngay trong chính ngôi trường, ngôi nhà của mình. Bên cạnh đó, hiểm họa đuối nước rình rập mỗi mùa hè do thiếu kỹ năng sinh tồn, cùng những thông tin xấu độc, bạo lực tràn lan trên không gian mạng đang âm thầm gặm nhấm, làm lệch lạc nhận thức của thế hệ trẻ. Nếu không kịp thời ngăn chặn và bóc gỡ các nguy cơ này, chúng ta khó có thể có được một thế hệ khỏe mạnh cả về thể chất lẫn tâm hồn.

Hành trình rèn giũa một công dân tốt đòi hỏi sự chung tay chặt chẽ từ ba trụ cột: Gia đình, nhà trường và xã hội. Ở đó, gia đình phải là điểm tựa yêu thương đầu tiên, nơi cha mẹ dạy con bằng sự lắng nghe, thấu hiểu thay vì chửi mắng hay bạo lực. Nhà trường không chỉ là nơi dạy chữ mà phải là không gian hạnh phúc, nhân văn, tuyệt đối không có sự kỳ thị, bắt nạt, đồng thời kịp thời nâng đỡ những học sinh bị tổn thương. Song song đó, tổ chức Đoàn, Đội cần đổi mới sinh động để trang bị cho các em kỹ năng sống, biết tự bảo vệ mình và tránh xa tệ nạn.

Năm 2045, Việt Nam hướng tới mục tiêu trở thành nước phát triển có thu nhập cao. Khi đó, chính thể hệ thiếu nhi hôm nay sẽ bước vào độ tuổi sung sức nhất để gánh vác nước nhà. Muốn có những công dân toàn cầu có tư duy sắc bén và trái tim nhân hậu, ngay từ bây giờ, hãy bảo vệ các em trước mọi nguy cơ và nuôi dưỡng lòng nhân ái mỗi ngày. Trẻ em cần được học để hiểu biết, rèn để trưởng thành và sống để yêu thương ■

Như búp

■ **GIANG LAM**

SINH THỜI, CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH TỪNG CĂN DẶN: “TRẺ EM NHƯ BÚP TRÊN CÀNH/ BIẾT ĂN NGŨ, BIẾT HỌC HÀNH LÀ NGOAN”. LỜI DẠY GIẢN DỊ ẤY KHÔNG CHỈ LÀ TÌNH THƯƠNG BAO LA DÀNH CHO THIẾU NHI, MÀ CÒN LÀ LỜI NHẮC NHỞ VỀ TRÁCH NHIỆM CỦA NGƯỜI LỚN ĐỐI VỚI TƯƠNG LAI ĐẤT NƯỚC.

Chăm lo tương lai của đất nước

ĐẰNG và Nhà nước ta luôn kiên định quan điểm: Trẻ em là tương lai của đất nước, là trung tâm của chiến lược phát triển con người. Vì thế, công tác chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ em luôn được đặt ở vị trí ưu tiên hàng đầu trong hệ thống chính sách an sinh xã hội. Tại Tuyên Quang, tinh thần ấy đã được cụ thể hóa bằng sự vào cuộc đồng bộ của cả hệ thống chính trị.

Đánh giá về nỗ lực chăm sóc sức khỏe thể chất cho trẻ em, đồng chí Hoàng Quốc Cường, Phó Giám đốc Sở Y tế tỉnh chia sẻ: “Ngành Y tế xác định việc bảo vệ chăm sóc sức khỏe cho trẻ là nền tảng đầu tiên. Đến nay, 100% trẻ em khi đi khám, chữa bệnh tại các cơ sở y tế đều được bảo đảm quyền lợi theo quy định của Luật Bảo hiểm y tế. Mạng lưới y tế cơ sở được củng cố giúp tỷ lệ tiêm chủng đầy đủ cho trẻ dưới 1 tuổi đạt gần 85%. Tình trạng suy dinh dưỡng từng là nỗi lo lớn ở vùng cao, nay đã được kiểm soát chặt chẽ với tỷ lệ thể thấp còi ở trẻ dưới 5 tuổi giảm còn 25% và thể nhẹ cân là 13,5%. Bên cạnh đó, hằng năm, từ nguồn Quỹ Bảo trợ trẻ em, chúng tôi đã phối hợp tổ chức khám sàng lọc và phẫu thuật miễn phí cho hàng chục em nhỏ mắc dị tật tim bẩm sinh, khuyết tật vận động nhẹ hở hàm ếch, giúp các em tìm lại nụ cười lành lặn”.

Không chỉ dừng lại ở việc chăm lo sức khỏe và vật chất, sự an toàn và quyền lợi của trẻ em còn thu hút sự đồng hành mạnh mẽ từ các đoàn thể. Tổ chức Đoàn Thanh niên các cấp

Niềm vui đến trường của học sinh Trường Tiểu học Hưng Thành, phường An Tường.

“**Ngành Y tế xác định việc bảo vệ chăm sóc sức khỏe cho trẻ là nền tảng đầu tiên. Đến nay, 100% trẻ em khi đi khám, chữa bệnh tại các cơ sở y tế đều được bảo đảm quyền lợi theo quy định của Luật Bảo hiểm y tế. Mạng lưới y tế cơ sở được củng cố giúp tỷ lệ tiêm chủng đầy đủ cho trẻ dưới 1 tuổi đạt gần 85%. Tình trạng suy dinh dưỡng từng là nỗi lo lớn ở vùng cao, nay đã được kiểm soát chặt chẽ với tỷ lệ thể thấp còi ở trẻ dưới 5 tuổi giảm còn 25% và thể nhẹ cân là 13,5%”.**

Đồng chí HOÀNG QUỐC CƯỜNG
Phó Giám đốc Sở Y tế

đã thể hiện rõ vai trò xung kích trong việc kiến tạo môi trường sống an toàn cho các em. Chị Dương Minh Nguyệt, Bí thư Tỉnh đoàn cho biết: “Trong bối cảnh hiện nay, bảo vệ trẻ em đòi hỏi những kỹ năng mới. Cho tính riêng 6 tháng đầu năm, các cấp bộ Đoàn trực tiếp tổ chức hàng trăm buổi tuyên truyền Luật Trẻ em cho hơn 100.000 lượt học sinh. Trước sự phức tạp của không gian mạng, chúng tôi tập trung trang bị sức đề kháng số qua gần 500 chuyên đề phòng tránh bạo lực mạng, lừa đảo trực tuyến. Vào dịp hè, để phòng chống đuối nước, các cấp Đoàn cơ sở cắm biển cảnh báo tại các khu vực nguy hiểm và mở các lớp dạy bơi miễn phí. Đặc biệt, thông qua chương trình Mẹ đỡ đầu và phong trào Kế hoạch nhỏ, tổ chức Đoàn - Đội đã trở thành điểm tựa vững chắc, góp phần hỗ trợ trẻ em mồ côi, trẻ em có khó khăn trên địa bàn toàn tỉnh”.

Những lớp học được kiến cố hóa, những bữa cơm bán trú giúp học trò nghèo ấm bụng bám lớp không còn là điều xa vời. Thầy Nguyễn Thiện Hà, Hiệu trưởng trường Phổ thông

Đan tộc bán trú Tiểu học và THCS Thành Tín, xã Thành Tín chia sẻ: “Nhờ sự hỗ trợ thiết thực từ chính quyền và Quỹ bảo trợ, học sinh vùng cao không chỉ được học trong môi trường an toàn mà các em khó khăn còn được tặng xe đạp, sách vở. Đây là động lực lớn để học sinh chuyên cần bám lớp và thầy trò chúng tôi yên tâm dạy học”.

Đặc biệt, hướng tới năm học mới 2026 - 2027, tỉnh Tuyên Quang đang tập trung đẩy nhanh tiến độ xây dựng Trường Nội trú liên cấp Tiểu học và Trung học cơ sở tại các xã vùng biên để kịp thời đưa vào sử dụng.

Những áp lực vô hình

Trong thời đại ngày nay, điều kiện vật chất tốt hơn nhưng nhiều trẻ em lại thiếu đi sự chăm sóc tinh thần đúng nghĩa. Các em có những “áp lực vô hình”. Thạc sỹ Xã hội học Nguyễn Chu Du, Giảng viên bộ môn Xã hội học gia đình, Trường Đại học Công đoàn chia sẻ: “Đầu tiên là sự thiếu vắng thời gian đồng hành từ cha mẹ. Guồng quay mưu sinh hối hả khiến nhiều phụ huynh trở nên

Những giờ ngoại khóa của các em nhỏ Trường Mầm non Nông Tiến, phường Nông Tiến.

trên cảnh

Đại diện lãnh đạo Báo và phát thanh, truyền hình Tuyên Quang tặng quà cho học sinh xã Bạch Đích.

bận rộn, vắng bóng trong những khoảng thời gian cần trò chuyện, chia sẻ cùng con. Thay vì làm bạn và thấu hiểu, không ít gia đình vô tình chuyển hóa tình thương thành áp lực học tập, đặt lên vai trẻ những kỳ vọng thành tích vượt quá sức chịu đựng, khiến các em rơi vào trạng thái căng thẳng, mệt mỏi từ rất sớm. Có những em nhỏ được chăm lo đủ đầy mọi mặt về vật chất nhưng lại trở nên lạc lõng, cô đơn ngay trong chính ngôi nhà của mình”.

Bên cạnh đó, sự phát triển vũ bão của công nghệ trong thời đại số vô hình trung đã nổi rộng khoảng cách giữa các thế hệ. Những chiếc điện thoại thông minh, máy tính bảng với sức hút từ mạng xã hội đã dần thay thế những giờ phút sinh hoạt chung của gia đình. Trẻ em lệ thuộc vào thiết bị điện tử không chỉ đơn thuần là để khóa laptop khoảng trống cô đơn, mà bởi chính thiết bị thông minh đã tạo ra một lực hút khó cưỡng, làm đứt gãy sự kết nối thực tế.

Đánh giá về thực trạng này, Thạc sỹ, Chuyên gia Tâm lý học Lê Thúy Hằng, Giảng viên Khoa Tâm lý học, Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn phân tích: “Điều trẻ em cần để phát triển không chỉ là vật chất mà còn là sự sẻ chia và cảm giác an toàn. Khi sự phát triển của công nghệ tạo ra những bức tường vô hình trong gia đình, sự gắn kết với người thân trở nên lỏng lẻo. Trẻ tự chìm đắm vào thế giới ảo và rất dễ trở thành nạn nhân của những tổn thương tâm lý. Trẻ em hiện nay ít chơi đùa, nhưng lại rất sợ sự thấu hiểu”.

Gần đây, trên địa bàn tỉnh liên tiếp xảy ra nhiều vụ việc trẻ em bị lừa đảo qua mạng

xã hội với những chiêu bài như “đi làm việc nhẹ lương cao”, tham gia các hội nhóm độc hại hay thậm chí là bắt cóc online. Cảnh báo về thực trạng này, Thượng tá Phí Đức Hòa, Phó Trưởng Phòng An ninh mạng và Phòng, chống tội phạm công nghệ cao (Công an tỉnh Tuyên Quang) chỉ rõ: “Tội phạm lừa đảo trên không gian mạng hiện nay có chiều hướng hết sức tinh vi. Lợi dụng trẻ em đang ở độ tuổi tò mò, thiếu kinh nghiệm xã hội và dễ tin người, các đối tượng xấu thường chủ động tiếp cận thông qua game online hoặc mạng xã hội. Các em rất dễ bị thao túng tâm lý, từ đó vô tình cung cấp thông tin cá nhân, hình ảnh nhạy cảm hoặc tự ý bỏ nhà đi. Do đó, cha mẹ phải trở thành “lá chắn” đầu tiên, thường xuyên giám sát và hướng dẫn con kỹ năng sử dụng mạng an toàn”.

Nguy hiểm không chỉ chực chờ trên mạng, mà ngay trong đời thực, bạo lực học đường, xâm hại trẻ em vẫn là những vấn đề hết sức nhức nhối. Chỉ trong năm 2025, cơ quan chức năng toàn tỉnh đã thụ lý 49 vụ án liên quan đến bạo lực, xâm hại trẻ em với 51 nạn nhân; xét xử 42 vụ trong số đó là xâm hại tình dục.

Mở rộng góc nhìn về các vùng khó khăn, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, thách thức lại mang một hình hài khác. Do rào cản phong tục và kinh tế, tình trạng tảo hôn vẫn vẫn vẫn vẫn. Thống kê năm 2025 cho thấy, toàn tỉnh vẫn còn 272 cặp tảo hôn (chiếm 2,32%), cướp đi tuổi thơ hồn nhiên và buộc nhiều em phải sớm rời ghế nhà trường. Có giáo viên Lưu Thị Hợp, Trường PTDT Bán trú

được nối lại, trẻ mới có đủ sức để kháng trước những cám dỗ, lừa đảo trên không gian mạng hay những tổn thương ngoài xã hội. Một gia đình ngập tràn tình yêu thương sẽ là tấm khiên vững chắc nhất bảo vệ các em trước những cám dỗ và áp lực”.

Bên cạnh đó, nhà trường cần chuyển mình mạnh mẽ từ việc chỉ truyền đạt kiến thức sách vở sang giao hạt nhân cách và trang bị kỹ năng sinh tồn. Thầy giáo Đặng Xuân Duyệt, giáo viên Trường THCS Tân Yên, xã Hàm Yên, thành viên Tổ tư vấn tâm lý nhà trường bộc bạch: “Hiện nay học sinh có nguy cơ phải đối mặt với nhiều rắc rối phức tạp, từ những lời miệt thị trên mạng xã hội đến sự tẩy chay ngầm ở lớp học. Các em thường giấu kín và rất ngại tâm sự với bố mẹ. Khi thầy cô đóng vai trò là một người bạn biết lắng nghe và không phán xét, các em mới chịu mở lòng. Việc gỡ được những nút thắt ấy không chỉ giúp học sinh tránh bỏ gánh nặng hoang mang, mà qua đó, chúng tôi còn lồng ghép hướng dẫn các em cách nhận diện rủi ro, biết nói không với cám dỗ ảo để tự bảo vệ chính mình”.

Cùng với gia đình, nhà trường và xã hội thì sự vào cuộc của các cấp, các ngành, chính quyền, đoàn thể trong công tác chăm sóc trẻ em là điều rất quan trọng. Tại Tuyên Quang, sự phối hợp liên ngành đang vận hành rất chặt chẽ. Kế hoạch của tỉnh đề ra mục tiêu đến năm 2030, tỷ lệ trẻ em dưới 5 tuổi được đăng ký khai sinh đạt 100%, tỷ lệ huy động trẻ em 5 tuổi

“Điều trẻ em cần để phát triển không chỉ là vật chất mà còn là sự sẻ chia và cảm giác an toàn. Khi sự phát triển của công nghệ tạo ra những bức tường vô hình trong gia đình, sự gắn kết với người thân trở nên lỏng lẻo. Trẻ tự chìm đắm vào thế giới ảo và rất dễ trở thành nạn nhân của những tổn thương tâm lý. Trẻ em hiện nay ít chơi đùa, nhưng lại rất sợ sự thấu hiểu”.

Thạc sỹ, Chuyên gia Tâm lý học LÊ THÚY HẰNG
Giảng viên Khoa Tâm lý học,
Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn

THCS Sơn Vi chia sẻ: “Một số em ở đây mới 11, 12 tuổi đã phải nghỉ học lên nương làm rẫy, lao động chính của gia đình. Cuộc sống quanh quẩn rồi lấy vợ, lấy chồng, các em không có điều kiện phát triển bản thân. Tuổi thơ cũng không trọn vẹn”.

Trách nhiệm và sự đồng hành

Hành trình giữ gìn tuổi thơ và kiến tạo tương lai cho trẻ đòi hỏi sự đồng hành, trách nhiệm của cả gia đình, nhà trường và xã hội. Nền tảng đầu tiên và mang tính quyết định nhất chính là gia đình.

Trước hết, gia đình phải là “tấm khiên” đầu tiên và vững chắc nhất. Để kéo trẻ ra khỏi thế giới ảo và sự cô đơn, cha mẹ không thể chỉ đáp ứng nhu cầu vật chất. Thạc sỹ Lê Thúy Hằng, chuyên gia tâm lý học (Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn) phân tích: “Xây dựng một gia đình an toàn là khi cha mẹ thực sự dành thời gian chất lượng để lắng nghe, tôn trọng tiếng nói của trẻ và gỡ bỏ những áp lực thành tích. Chỉ khi sự kết nối thực tế

đi học mẫu giáo duy trì 100%. Ngành Công an tiếp tục nâng cao hiệu quả phòng ngừa tội phạm liên quan đến người dưới 18 tuổi, duy trì và phát triển mô hình “Phòng điều tra thân thiện”. Về đời sống tinh thần, ngành Văn hóa nỗ lực phát triển thiết chế văn hóa, với mục tiêu phấn đấu đến năm 2030, tỷ lệ xã, phường có điểm văn hóa, vui chơi dành cho trẻ em đạt 45%.

Bàn về tính đồng bộ của các giải pháp, Tiến sỹ Tâm lý học Hà Thị Hạnh, Trưởng Đại học Tân Trào đúc kết: “Việc lấp đầy những khoảng trống và bảo vệ trẻ em không thể phó mặc cho một cá nhân hay tổ chức đơn lẻ. Gia đình cho trẻ tình thương, nhà trường trang bị kỹ năng, còn xã hội phải kiến tạo một hành lang pháp lý và môi trường sống an toàn. Chỉ khi những “búp trên cành” được nâng niu bằng trách nhiệm trọn vẹn và lòng nhân ái bao la của cả cộng đồng, chúng ta mới thực sự đang kiến tạo một nền móng vững bền cho tương lai phồn vinh của quê hương, đất nước ■

ĐIỂN ĐÀN

Đồng hành cùng con trẻ

■ THIÊN THANH

TRẺ em hôm nay lớn lên trong một thế giới nhiều cơ hội nhưng cũng không ít áp lực. Công nghệ phát triển, điều kiện sống được nâng cao giúp các em tiếp cận tri thức sớm hơn, song đồng thời cũng đặt ra nhiều vấn đề mới trong việc chăm sóc, giáo dục trẻ em.

Hiện nay, nhiều bậc cha mẹ quan tâm đầu tư cho con học tập, kỹ năng, ngoại ngữ với mong muốn con có tương lai tốt hơn. Tuy nhiên, trong nhịp sống bận rộn, không ít gia đình lại thiếu thời gian trò chuyện, chia sẻ cùng con. Khi người lớn mãi mê với công việc, điện thoại thông minh và mạng xã hội dần trở thành “người bạn” gần gũi nhất của trẻ.

Công nghệ mang lại nhiều tiện ích nhưng cũng tiềm

ẩn không ít nguy cơ. Nhiều trẻ lệ thuộc vào thiết bị điện tử, thiếu kỹ năng giao tiếp, ít vận động hoặc dễ bị tác động bởi những nội dung xấu trên môi trường mạng. Thực tế ấy cho thấy, chăm sóc trẻ em không thể chỉ dừng ở việc đáp ứng nhu cầu vật chất mà cần quan tâm nhiều hơn đến đời sống tinh thần và cảm xúc của trẻ.

Một đứa trẻ được lắng nghe sẽ tự tin hơn. Một đứa trẻ được yêu thương, tôn trọng sẽ biết chia sẻ và sống nhân ái. Đôi khi, sự đồng hành không nằm ở những điều lớn lao mà bắt đầu từ bữa cơm đủ tiếng cười, vài phút trò chuyện mỗi ngày hay việc cha mẹ kiên nhẫn lắng nghe con nói. Đó chính là nền tảng giúp trẻ hình thành nhân cách và cảm giác an toàn trong gia đình.

Cùng với gia đình, nhà trường cũng cần đổi mới cách giáo dục trẻ. Điểm số vẫn quan trọng nhưng không phải mục tiêu duy nhất. Xã hội hiện đại đòi hỏi trẻ có kỹ năng sống, khả năng thích nghi, tư duy độc lập và ý thức trách nhiệm. Vì vậy, bên cạnh truyền đạt kiến thức, cần chú trọng giáo dục kỹ năng ứng xử, quản lý cảm xúc và sử dụng mạng xã hội an toàn.

Đồng hành cùng con trẻ là hành trình đòi hỏi sự kiên nhẫn, thấu hiểu và trách nhiệm của người lớn. Khi trẻ được sống trong môi trường an toàn, yêu thương và tích cực, các em sẽ có điều kiện phát triển toàn diện, trở thành những công dân tự tin và nhân ái trong tương lai ■

NGHỆ THUẬT làm bạn cùng con

■ LÊ DUY

VỚI CHA MẸ, “LÀM BẠN CÙNG CON” KHÔNG CHỈ LÀ MỘT CÁCH DẠY CON, MÀ LÀ CÁCH NUÔI DƯỠNG SỰ TIN CẬY VÀ KẾT NỐI TRONG TÌNH YÊU THƯƠNG. KHI CHA MẸ CHỌN BƯỚC CHẠM LẠI ĐỂ LẮNG NGHE CON, HÀNH TRÌNH TRƯỞNG THÀNH CỦA CON CŨNG TRỞ NÊN NHẼ NHÀNG, TRỌN VẸN VÀ NHIỀU SẼ CHIA HỖN. PHÓNG VIÊN BÁO VÀ PHÁT THANH, TRUYỀN HÌNH TUYÊN QUANG ĐÃ CÓ BUỔI TRAO ĐỔI VỚI TIẾN SĨ HÀ MỸ HẠNH, TRƯỞNG KHOA CHÍNH TRỊ VÀ TÂM LÝ GIÁO DỤC, TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÂN TRÀO VỀ VẤN ĐỀ NÀY.

Tiến sĩ Hà Mỹ Hạnh.

Phóng viên: Thưa bà, trong các giai đoạn tâm lý bước ngoặt của trẻ, chúng ta thường thấy sự xáo trộn về cảm xúc. Vậy làm sao cha mẹ phân biệt và có sự đồng hành cùng con?

Tiến sĩ Hà Mỹ Hạnh: Nghệ thuật làm bạn cùng con là sự cân bằng khéo léo giữa tình yêu thương, sự tôn trọng và định hướng đúng đắn, giúp con cảm thấy được tin tưởng, được lắng nghe, luôn có chỗ dựa tinh thần vững chắc. Mỗi thế hệ lớn lên trong một bối cảnh văn hóa, công nghệ và giá trị khác nhau. Khoảng cách này đặc biệt trở nên rõ ràng khi con bước vào tuổi dậy thì - giai đoạn các em trải qua nhiều thay đổi về tâm sinh lý, bắt đầu tìm kiếm sự độc lập và hình thành bản sắc riêng. Khi mối quan hệ cha mẹ - con cái được xây dựng trên nền tảng tôn trọng, bình đẳng, khả năng giao tiếp trong gia đình sẽ được cải thiện đáng kể. Con không còn ngại ngần hay trốn tránh khi có vấn đề, mà sẽ chủ động tìm đến cha mẹ để cùng thảo luận và tìm giải pháp. Cuộc sống hiện đại bận rộn khiến nhiều phụ huynh quá tập trung vào công việc, áp lực kinh tế và thiếu thời gian thực sự lắng nghe con. Khi mọi cuộc trò chuyện đều xoay quanh bài tập, điểm kiểm tra và thứ hạng trong lớp, con sẽ có cảm giác mình chỉ được yêu thương khi đạt thành tích tốt, chứ không phải vì bản thân mình.

Phóng viên: Bà có thể đánh giá như nào về thuật ngữ “quá tải nhận thức” ép con học theo yêu cầu khắt khe của cha mẹ và hệ quả để lại về tương lai?

Tiến sĩ Hà Mỹ Hạnh: Khi cha mẹ ép con học quá nhiều (lịch học kín mít, yêu cầu nhốt hết kiến thức hàn lâm vượt độ tuổi), trẻ không đủ không gian và thời gian để hệ thống hóa kiến thức. Hệ quả là hệ thần kinh bị “sập nguồn”, khiến trẻ mất đi khả năng tư duy sâu, suy giảm sự tập trung và luôn ở trong trạng thái ức chế.

Về sự phát triển nhân cách và tư duy: Trẻ học trong sự sợ hãi và ép buộc chỉ tiếp thu theo kiểu “học vẹt”, đối phó, thiếu đi sự tò mò tự nhiên, khả năng giải quyết vấn đề linh hoạt.

Tiến sĩ Hà Mỹ Hạnh (thứ 5 từ trái sang) tại Hội thảo Khoa học Quốc tế về tâm lý học.

Do dành toàn bộ thời gian cho sách vở và sự kiểm soát của cha mẹ, trẻ gặp khó khăn trong việc giao tiếp, thiếu kỹ năng sống, khả năng thấu cảm và tự lập kém khi bước ra đời.

Về năng lực học tập dài hạn: Quá trình nhồi nhét tạo ra tâm lý “sợ học”. Nhiều trẻ khi thoát khỏi sự quản lý của cha mẹ (ví dụ: khi lên đại học hoặc đi làm) sẽ rơi vào trạng thái buông xuôi, mất hoàn toàn động lực phấn đấu.

Phóng viên: Là chuyên gia tâm lý, Tiến sĩ có lời khuyên như nào để cha mẹ tái cấu trúc lại hành vi ứng xử hàng ngày vừa bảo vệ trẻ vừa kích hoạt tối đa tiềm năng nội tại của bản thân trẻ?

Tiến sĩ Hà Mỹ Hạnh: Để đồng hành cùng con, cha mẹ cần chuyển từ tư duy “kiểm soát hành vi” sang “kết nối và dẫn dắt”. Theo tôi sẽ có một số nguyên tắc cốt lõi giúp tái cấu trúc ứng xử hàng ngày: vừa tạo “vùng an toàn” bảo vệ trẻ, vừa là điểm tựa vững chắc để con tự tin phát huy tối đa tiềm năng.

Chuyển hóa mệnh lệnh thành câu hỏi gợi mở, thay vì chỉ đạo hoặc phán xét, hãy đặt câu hỏi để kích thích tư duy phản biện, khả năng tư

trình học hỏi hơn là thành tích. Cách thực hiện: Thay vì khen ngợi “Con thông minh quá”, hãy khen ngợi sự kiên trì: “Mẹ rất tự hào vì con đã không bỏ cuộc dù bài tập này rất khó” như vậy trẻ sẽ không còn sợ thất bại, thay vào đó là sự can đảm để thử nghiệm và bứt phá giới hạn bản thân.

Mỗi giai đoạn đều có vai trò quan trọng và dẫn đến nhiều thay đổi lớn trong cuộc đời mỗi người. Khi thay đổi cả về thể xác lẫn tâm lý, nhân cách, ngoài việc tiếp thu những tri thức, kỹ năng từ môi trường chung quanh hay quá trình tự chất lọc kiến thức phù hợp nhất với bản thân, trẻ rất cần sự tương tác, đồng hành của gia đình. Nếu có được môi trường an toàn và đủ đầy yêu thương cũng như sự ngợi khen, động viên đúng lúc, trẻ sẽ được tạo điều kiện tối đa để phát triển toàn diện. Mỗi gia đình cần dành không gian cho việc thảo luận, đánh giá các quan điểm khác nhau, giúp con phát triển kỹ năng giao tiếp, tư duy logic và khả năng giải quyết vấn đề, đề cao việc trao cho con sự tự tin, động lực để tự mình đối mặt với thử thách cũng như học cách giải quyết vấn đề. Việc cung cấp một môi trường an toàn cho con cảm thấy được yêu thương, tin tưởng, là cách tốt nhất để khuyến khích con trưởng thành.

Phóng viên: Xin cảm ơn Tiến sĩ.

Giờ học trong Dự án cha mẹ cùng thầy cô lên lớp tại Trường Tiểu học Lê Văn Tám, phường Minh Xuân.

ĐẤT VÀ NGƯỜI XỨ TUYÊN

NĂM BÊN DÒNG GÁM HIỀN HÒA, CẢNG BẮC MÊ HÔM NAY ĐÃ PHỦ RÊU PHONG VÀ VẸ TRẦM MẶC CỦA THỜI GIAN. ÍT AI BIẾT RẰNG, RING SAU NHỮNG BỨC TƯỜNG ĐÁ LẠNH LẼO ẤY TỪNG LÀ NƠI GIAM CẦM, ĐẦY ẦM CÁC CHIẾN SĨ CÁCH MẠNG YÊU NƯỚC. GIỮA ĐÓI RẾT, BỆNH TẬT VÀ XIỀNG XÍCH, HỌ VẮN ẦM THẨM TRUYỀN CHO NHAU LÝ TƯỞNG, NIỀM TIN VÀ KHÁT VỌNG TỰ DO. NHÀ TÙ KHẮC NGHIỆT DO THỰC DÂN PHÁP DỰNG LÊN ĐỂ KHUẤT PHỤC Ý CHÍ CON NGƯỜI, CUỐI CÙNG LẠI TRỞ THÀNH “TRƯỜNG HỌC CÁCH MẠNG” TÔI LUYỆN BẢN LĨNH CỦA NHỮNG NGƯỜI CỘNG SẢN KIÊN TRUNG.

Cánh Bắc Mê là lát cắt lịch sử đáng tự hào trong lịch sử cách mạng của dân tộc.

Những dấu tích được lưu giữ lại bên trong Cánh Bắc Mê.

Ngọn lửa cách mạng giữa “gông cùm”

SÁNG đầu hạ, chúng tôi trở lại Cánh Bắc Mê nằm trên sườn núi Rồng, thôn Đồn Điện, xã Yên Cường để cảm nhận những dấu tích của thời kỳ tiền khởi nghĩa. Giữa không gian tĩnh lặng của núi rừng, những nền móng cũ phủ đầy rêu phong, những bức tường đá bạc màu thời gian nằm lặng im dưới tán cây già khiến bước chân dường như chậm lại. Đằng sau vẻ bình yên ấy là một phần ký ức đầy “máu và hoa” về những năm tháng giam cầm, đầy ẦM các chiến sĩ cách mạng dưới chế độ thực dân Pháp.

Theo tư liệu lịch sử, trước năm 1938, thực dân Pháp xây dựng Cánh Bắc Mê như một đồn binh nhằm kiểm soát tuyến đường huyết mạch nối Tuyên Quang, Hà Giang và Cao Bằng. Về sau, đồn binh ấy được mở rộng trên diện tích hơn 2.500m², trở thành nơi giam giữ các cán bộ Việt Minh có ảnh hưởng lớn đến phong trào cách mạng. Từ năm 1939 - 1942, gần 300 chiến sĩ từ các nhà tù: Hòa Lò, Sơn La, Phú Thọ... bị áp giải lên nơi rừng thiêng, nước độc. Trong số đó có nhiều đồng chí sau này trở thành cán bộ lãnh đạo của Đảng, Nhà nước như: Xuân Thủy, Trần Cung, Đặng Việt Châu, Lê Giản, nhà văn Nguyễn Hồng...

Ông Nguyễn Kim Chung, nguyên Phó Chỉ huy trưởng về Chính trị Bộ CHQS tỉnh nhận định, thực dân Pháp biến Cánh Bắc Mê thành một nhà tù biệt lập giữa đại ngàn, gần như tách hẳn với thế giới bên ngoài. “Chúng dùng xiềng xích, lao dịch khổ sai và những trận đòn roi để bảo mòn ý chí của những người cộng sản kiên trung. Giữa núi rừng ẦM u, khí hậu khắc nghiệt, bệnh tật và đói rét triền miên, Cánh Bắc Mê khi ấy chẳng khác nào “địa ngục giữa trần gian”, ông Chung chia sẻ.

Sự khắc nghiệt của Cánh Bắc Mê không chỉ nằm ở những bức tường đá hay lớp lính canh đầy đặc. Các tù nhân chính trị bị bắt lao dịch từ sáng đến tối, phải vác đá, nung vôi, đóng gạch, dựng nhà trong điều kiện thiếu ăn, thiếu thuốc men, khí hậu ẦM lạnh quanh năm. Sốt rét rừng, đói rét và những trận đòn roi trở thành nỗi ẦM ảnh thường trực với bất kỳ ai bị đưa tới nơi này.

Thế nhưng, điều mà thực dân Pháp không ngờ tới là chính giữa lao tù ấy, ngọn lửa cách mạng lại được thắp lên mạnh mẽ hơn bao giờ hết. Dù bị tra tấn dã man, gông cùm, xiềng xích nhưng các chiến sĩ cộng sản vẫn giữ vững tinh thần, biến nhà tù thành “trường học cách mạng”. Trong bóng tối ngục tù, họ bí mật tổ chức học tập, truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, khích lệ tinh thần đấu tranh và hun đúc lòng yêu nước trước sự đàn áp của kẻ thù.

Cuối năm 1942, trước sự lan rộng của phong trào cách mạng ở các tỉnh Việt Bắc và lo ngại tư tưởng đấu tranh của các tù nhân chính trị lan rộng tới Nhân dân địa phương, thực dân Pháp đã di chuyển các chiến sĩ yêu nước đi giam giữ ở nơi khác. Thượng tướng, Viện sĩ Nguyễn Huy Hiệu, nguyên Thứ trưởng Bộ Quốc phòng khẳng định, Cánh Bắc Mê là một lát cắt lịch sử rất đáng tự hào của chủ nghĩa anh hùng cách mạng Việt Nam. Xiềng xích và gông cùm được dựng lên để bẻ gãy ý chí của những người cộng sản, nhưng cũng chính giữa lao tù khắc nghiệt lại tôi luyện nên những “hạt giống đỏ” cho cách mạng.

Khi lịch sử được đánh thức

Hơn tám mươi năm trôi qua, Cánh Bắc Mê hôm nay không còn đầy thép gai, tiếng roi vọt, xiềng xích năm xưa. Giữa màu xanh đại ngàn, Khu di tích giữ mang dáng

Bản hùng ca giữa núi rừng VIỆT BẮC

HOÀNG HÀ

về trầm mặc, cổ kính như một chứng nhân lịch sử. Nhiều du khách tìm đến đây không đơn thuần để tham quan, mà còn được sống chậm lại giữa không gian đầy ký ức, hiểu hơn về thế hệ cha anh đã hy sinh cho độc lập dân tộc.

Chị Trần Mỹ Uyên du khách đến từ Cà Mau xúc động chia sẻ: “Khi được nghe kể về cuộc sống của các chiến sĩ cách mạng trong chốn lao tù, tôi thực sự thấy biết ơn và trân trọng những hy sinh của thế hệ đi trước. Khung cảnh nơi đây rất đặc biệt, vừa cổ kính, vừa trầm mặc, khiến mỗi bước chân như chạm vào lịch sử”.

Không chỉ người lớn, nhiều học sinh, đoàn viên thanh niên cũng tìm đến Cánh Bắc Mê qua những chuyến hành trình “về nguồn”. Em Hoàng Hồng Hạnh, học sinh lớp 12A1, Trường THPT Ngọc Hà cho biết: “Khi tận mắt nhìn thấy nơi các chiến sĩ yêu nước từng bị giam giữ, em cảm nhận lịch sử rất gần. Những tiết học ngoại khóa như thế này giúp chúng em hiểu hơn về sự hy sinh của cha ông và thêm tự hào về truyền thống cách mạng của dân tộc”.

Năm 1992, Cánh Bắc Mê được công nhận là Di tích lịch sử cấp Quốc gia. Qua nhiều lần trùng tu, tôn tạo, nơi đây đã trở thành điểm đến trong hành trình khám phá văn hóa, lịch sử, tâm linh hấp dẫn. Không

chỉ bảo tồn nguyên trạng các dấu tích cũ, ngành Văn hóa còn từng bước đưa công nghệ số vào quảng bá di tích. Hệ thống mã QR được lắp đặt tại các điểm tham quan giúp du khách truy cập ngay thông tin, hình ảnh tư liệu, bản đồ số và thuyết minh tự động ngay trên điện thoại.

Đồng chí Nguyễn Thị Hoài, Phó Giám đốc Sở VH-TT&DL tỉnh cho biết: “Việc bảo tồn và phát huy Khu di tích Cánh Bắc Mê không chỉ để lưu giữ ký ức lịch sử, mà còn trở thành không gian giáo dục truyền thống, giúp thế hệ trẻ hiểu hơn về giá trị của độc lập, tự do. Hiện ngành đang kết nối phát triển các tour tham quan trải nghiệm Cánh Bắc Mê với lòng hồ thủy điện Na Hang. Từ đó giúp du khách vừa tìm hiểu lịch sử vừa cảm nhận vẻ đẹp của thiên nhiên, văn hóa vùng cao”.

Chiều muộn, nắng vàng trải xuống dòng sông Gâm lững lờ dưới chân núi Rồng. Giữa không gian yên bình ấy, câu chuyện về những người cộng sản năm xưa vẫn ẦM thấm được nhắc tới như một ngọn lửa chưa bao giờ tắt. Và khi lịch sử được “đánh thức” Cánh Bắc Mê không còn là dấu tích của quá khứ, mà đang trở thành “địa chỉ đỏ” bồi đắp lòng yêu nước, niềm tự hào dân tộc cho hôm nay và mai sau.

GIẢI THOẠI

Hans Christian Andersen: Cậu bé nghèo và thú chơi búp bê vải

TRƯỚC khi trở thành “ông vua truyện cổ tích” vĩ đại, Hans Christian Andersen từng có một tuổi thơ vô cùng cô độc tại Đan Mạch. Cha ông là một thợ đóng giày nghèo, còn mẹ là người giặt là thuê nghiện rượu. Cậu bé Andersen thuở ấy sở hữu ngoại hình cao gầy, vụng về, tính cách lại có phần nhút nhát và lập dị nên thường xuyên trở thành tâm điểm trêu chọc của bạn bè đồng trang lứa.

Không có bạn bè, Andersen thu mình vào thế giới tưởng tượng của riêng mình. Thú vui duy nhất của cậu là ngồi một mình trong góc nhà, nhất nạnh những mảnh vải vụn, da thừa từ xưởng giày của cha để tự khâu và thành những con búp bê nhỏ. Cha ông là một người tuy nghèo nhưng yêu nghề thuật đã đóng cho cậu một chiếc hòm gỗ nhỏ để làm sân khấu kịch múa rối.

Hằng ngày, Andersen say sưa tự làm trang phục, thay quần áo cho búp bê và tự biên tự diễn những vở kịch do mình nghĩ ra dựa trên các tác phẩm của Shakespeare hay truyện dân gian. Cậu thuộc lòng từng lời thoại, tự giả giọng nhiều nhân vật và khóc cười cùng những con rối vô tri. Đối với cậu bé nghèo, góc nhà chật hẹp ấy chính là một vương quốc lộng lẫy, nơi cậu được làm quốc vương của những giấc mơ.

Chính “nhà hát kịch đồ chơi” thơ sơ thuở thiếu thời đã cứu rỗi tâm hồn tổn thương của Andersen, đồng thời là chiếc nôi nuôi dưỡng trí tưởng tượng bay bổng vô hạn. Những nhân vật với câu bé nghèo, góc nhà chật hẹp ấy chính là một vương quốc lộng lẫy, nơi cậu được làm quốc vương của những giấc mơ.

HẢI YẾN (Sưu tầm)

Đổi diện “con báo” nội dung số

TRÁI qua gần một thế kỷ hình thành và phát triển, văn học thiếu nhi Việt Nam luôn giữ vị trí đặc biệt trong đời sống tinh thần dân tộc, đồng hành cùng trẻ thơ từ những năm tháng kháng chiến, dựng xây đất nước đến nhịp sống của thời đại số hôm nay.

Như một mạch nguồn mềm, văn học thiếu nhi lặng lẽ bồi đắp tâm hồn trẻ nhỏ bằng tình yêu quê hương, gia đình và khát vọng hướng thiện. Theo nhà văn Chu Thị Minh Huệ, Tổng Biên tập Tạp chí Văn nghệ Tuyên Quang: “Điều đáng quý nhất của dòng văn học này nằm ở khả năng giáo dục mà không giáo điều, “học mà không thấy bị dạy”. Những bài học về lòng tốt, sự sẻ chia hay cách làm người không đến từ lời răn dạy khô cứng, mà thấm vào trẻ em qua những nhân vật gần gũi, những câu chuyện giàu cảm xúc và trí tưởng tượng”.

Để lôi cuốn độc giả nhí, các ấn phẩm sách văn học thiếu nhi ngày càng được đầu tư công phu về hình thức, minh họa đẹp, tiện cận hơn với thị hiếu trẻ em. Không ít nhà xuất bản bắt đầu đẩy mạnh số hóa sách, phát triển sách nói, sách điện tử và các nền tảng đọc trực tuyến nhằm đưa văn học thiếu nhi đến gần hơn với độc giả nhỏ tuổi trong môi trường số. Thế nhưng, tất cả nỗ lực thích ứng ấy vẫn đang phải gồng mình đối mặt với một thực tế xót xa: Trẻ em có thể dành hàng giờ cho video ngắn hay mạng xã hội với nhịp tiếp nhận thông tin nhanh, giàu tính thị giác nhưng lại khó ngồi yên vài chục phút để đọc một cuốn sách. Điều đó khiến khả năng đọc sâu, kiên nhẫn với những cuốn sách dày chữ dần suy giảm.

Theo nhà phê bình Bùi Việt Thắng: Giai đoạn 2025 - 2026, Việt Nam có hơn 16 triệu học sinh từ Tiểu học đến THCS; nếu tính cả bậc THPT, số lượng độc giả tiềm năng có thể lên tới 20 triệu người. Tuy nhiên, nghịch lý nằm ở chỗ văn hóa đọc của người Việt vẫn còn khá thấp. Trung bình mỗi năm, một người Việt chỉ đọc khoảng 4 cuốn sách, phần lớn là sách giáo khoa, thấp hơn rất nhiều so với mức trung bình khoảng 20 cuốn/người/năm ở Nhật Bản. Dấu mang trên vai sứ mệnh chấn hưng văn hóa đọc, văn học thiếu nhi trong nước lại đang có phần “lép vế” trước sức hút mạnh mẽ của các tác phẩm ngoại như “Doraemon”, “Harry Potter” hay “Totto-chan bên cửa sổ”, dù chúng ta từng có những tác phẩm kinh điển sống cùng nhiều thế hệ như “Đế Mên phiêu lưu ký”, “Đất rừng phương Nam”...

Giữ “miền cổ tích”

■ THU PHƯƠNG

Học sinh Trường Tiểu học Phú Lễ những trang sách văn học thiếu nhi

Sự bứt tốc của mạng xã hội và trí tuệ nhân tạo đang đặt văn học thiếu nhi trước thách thức chưa từng có trong việc níu giữ độc giả nhỏ tuổi. Dù vậy, hành trình giữ trẻ em ở lại với sách vẫn đang được bền bỉ nối dài mỗi ngày. Bởi văn học thiếu nhi chính là “miền cổ tích” nuôi dưỡng trí tưởng tượng, lòng nhân ái và căn cốt văn hóa cho một thế hệ lớn lên giữa thời đại số.

Còn Tiến sĩ Trịnh Đặng Nguyễn Hương (Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam) lại đưa ra một góc nhìn đầy trần trụi: Trẻ em ít đọc sách không hẳn vì thiếu tác phẩm hay, mà bởi các em đang dần mất những “khoảng trống” dành cho việc đọc. Lịch học dày đặc, áp lực thành tích và kỳ vọng từ gia đình khiến nhiều học sinh luôn trong trạng thái căng thẳng, mệt mỏi. Khi cả thời gian nghỉ ngơi cũng trở nên ít ỏi, việc cầm lên một cuốn sách để đọc cũng dễ dàng bị đẩy xuống sau cùng.

Đấu vậy, giữa “con báo” nội dung số, văn học thiếu nhi vẫn số hữu mệnh giá trị bền vững mà công nghệ khó thay thế. Đó là khả năng chạm tới chiều sâu tâm hồn, nuôi dưỡng trí tưởng tượng và giữ cho trẻ em một tâm “căn cước văn hóa” để bước vào thế giới của sự hỗn loạn, trong trẻo và lòng nhân hậu.

Tìm lại “miền cổ tích” cho trẻ em

Không ồn ào như mạng xã hội hay cuốn hút tức thời như những video ngắn, văn học thiếu nhi vẫn lặng lẽ chạm vào trẻ em bằng sự dịu dàng của cảm xúc và sức mạnh của trí tưởng tượng.

Theo nhận định của nhiều nhà văn, cái khó nhất của văn học thiếu nhi không phải viết cho trẻ em đọc, mà là viết để trẻ em tin. Muốn làm được điều đó, người cầm bút phải giữ cho tâm hồn mình đời trong trẻo để nhìn cuộc đời bằng đôi mắt trẻ thơ, như PGS.TS, nhà văn Văn Giá từng đúc kết: “Lòng không trong veo,

Học sinh Trường Tiểu học Quyết Tiến, xã Quán Bạ say mê đọc những cuốn sách văn học thiếu nhi.

không cực kỳ bén nhạy với thiên nhiên, tạo vật sẽ không thể có nổi những trang văn hài đồng”.

Chính bởi đôi hồi khát khe ấy, nhiều sân chơi sáng tác mới đã được mở ra nhằm tìm kiếm những tiếng nói mới cho văn học thiếu nhi như: Giải thưởng Văn học Kim Đồng, Giải thưởng Thiếu nhi Đế Mên hay các cuộc vận động sáng tác về đề tài trẻ em. Chung mạch nguồn ấy, tại Tuyên Quang có không ít cây bút lặng lẽ, bền bỉ đi cùng thế giới tuổi thơ. Tiêu biểu là nhà văn Nguyễn Trần Bé. Bằng tình yêu sâu nặng với trẻ thơ, ông đã tạo nên những trang văn giàu cảm xúc, gửi gắm giá trị chân - thiện - mỹ qua

các tác phẩm như: “Con Bé”, “Ngày hè lên núi” hay “Khu rừng cổ tích”... Em Bùi Bảo An, xã Ngọc Đường chia sẻ: “Em thích truyện của nhà văn Nguyễn Trần Bé vì đọc rất gần gũi và ấm áp. Mỗi câu chuyện đều khiến em nhận ra điều quý giá nhất là sống trách nhiệm và yêu thương mọi người”.

Cùng với nhà văn Nguyễn Trần Bé, các cây bút như Hoàng Thị Cấp, Thành Hương, Dương Đình Lộc cũng đang lặng lẽ gom nhặt hơi thở bản làng, tiếng khèn gọi bạn, sắc vàng lúa chín và ký ức miền núi để thổi hồn vào trang viết. Từ những câu chuyện dung dị ấy, một “miền cổ tích” rất riêng của trẻ em

MỖI TUẦN MỘT CUỐN SÁCH

Một khoảng lặng

■ NGỌC BÍCH

Cuốn sách như một lời thủ thi, một khoảng lặng dành cho những ai đang cảm thấy mỏi mệt giữa nhịp sống hiện đại.

CUỐN sách Khi mọi điều không như ý của Haemin Sunim là một lời thủ thi nhẹ nhàng, một khoảng lặng dành cho những ai đang cảm thấy mỏi mệt giữa nhịp sống hiện đại.

Không giống nhiều cuốn sách kỹ năng thường thức giục con người phải “mạnh mẽ lên”, “chiến thắng bản thân”, Haemin lại khuyến người đọc học cách chấp nhận. Ông cho rằng đau khổ không phải là dấu chấm hết, mà là một phần tự nhiên của đời sống. Chính những lúc “không như ý” lại giúp con người hiểu rõ bản thân hơn, học cách yêu thương mình và trưởng thành hơn trong tâm hồn.

Tác giả Haemin dùng lối viết giản dị, giàu tính chiêm nghiệm để nói về sự thất bại, cô đơn, mất mát, áp lực và cảm giác cuộc đời không diễn ra như mong muốn. Cuốn sách gồm những chương ngắn, xen lẫn các mẫu chuyện đời thường, những câu thiền ngữ và lời tự sự. Vì vậy, người đọc không có cảm giác đang học đạo lý, mà như đang trò chuyện cùng một người bạn hiền từng trải qua tổn thương, cô độc, từng lạc hướng; để chiêm nghiệm ra sự bình yên.

Ngay ở chương đầu, tác giả đã đi thẳng vào cảm giác phổ biến nhất của con người hiện đại: sự

thất vọng khi cuộc sống không diễn ra theo ý muốn. Chúng ta thường nghĩ rằng nếu mình cố gắng đủ nhiều thì mọi thứ sẽ thuận lợi. Nhưng thực tế không phải vậy. Có những lúc ta bị từ chối dù đã hết lòng; có những mối quan hệ tưởng bền chặt lại tan vỡ; có những dự định chuẩn bị rất kỹ vẫn thất bại. Haemin cho rằng đau khổ lớn nhất không nằm ở biến cố, mà ở việc ta cố chống lại thực tế. Khi ta chấp nhận rằng đời sống vốn vô thường, tâm sẽ nhẹ hơn rất nhiều.

Cuốn sách vì thế có tính thức tỉnh, khuyến người đọc đừng xem thất bại là sự phủ nhận giá trị bản thân. Một cánh cửa đóng lại đôi khi là dấu hiệu cho thấy cần bước sang một con đường khác. Thông điệp ấy đặc biệt có ý nghĩa trong xã hội hiện đại, nơi con người thường tự gây áp lực bằng sự so sánh và kỳ vọng.

Một điểm đáng nhớ của cuốn sách là cách Haemin nói về cô đơn. Ông cho rằng con người ngày nay kết nối rất nhiều nhưng lại ít thực sự lắng nghe nhau. Có khi ta ở giữa đám đông mà vẫn thấy trống rỗng. Vì thế, muốn chữa lành, trước hết cần học cách ở yên với chính mình. Sự tĩnh lặng không phải điều đáng sợ, mà là cơ hội để hiểu tâm hồn mình đang cần gì.

Càng về cuối... Nếu chương thì chương cuối... Mìn nhân mạnh... thái mọi thứ hoàn... thân trước những... nhẹ nhõm khi thò... trọng hiện tại.

Chương cuối... Tác giả viết về lòn... chữa lành bằng tìn... của cuộc đời, điều... thẳng ai khác, mề... mình. Một tâm hồn... đi bởi hơn thua, đư... Khi mọi điều k... cảm giác bùng nổ... công tác thời. Tron... cuốn sách giống... dùng lại, thờ chẳm...

Người đọc tìm... được thấu hiểu. B... điều không như ý... sách, chính nhữn... thành và tìm thấy...

Hè vui cùng phim cho thiếu nhi

■ AN GIANG

Mùa hè 2026 đã chính thức gõ cửa bằng những tiếng ve ngân vang rộn rã và ánh nắng vàng rực rỡ. Đây là thời điểm mong đợi nhất trong năm khi các bạn nhỏ tạm gác lại sách vở, những bài kiểm tra căng thẳng để bước vào một kỳ nghỉ đầy ắp niềm vui. Đồng điệu với bầu không khí náo nhiệt ấy, phòng vé chính thức trở thành điểm giải trí hấp dẫn, sẵn sàng chào đón thế hệ măng non bằng bữa tiệc điện ảnh đa sắc màu, bùng nổ và vui nhộn.

Bộ phim Doraemon: Nobita và lâu đài dưới đáy biển đang chiếm nhiều suất chiếu nhất tại các rạp trên địa bàn tỉnh.

Các em học sinh háo hức mua vé tại rạp phim Venus cinema Hà Giang.

Những chuyến phiêu lưu kỳ thú

ĐƯỜNG đưa điện ảnh dành cho thiếu nhi mùa hè năm nay chính thức kích hoạt bằng những tiếng cười giòn giã và những vùng đất mới lạ chờ các khán giả nhí khám phá. Mở màn đầy ấn tượng từ ngày 22-5 là bộ phim Doraemon: Nobita và lâu đài dưới đáy biển (phiên bản mới).

Bộ phim đưa các em cùng lặn sâu xuống lòng đại dương bao la, gặp gỡ người bạn El bí ẩn và cùng giải mã lời nguyền Lâu đài Quỷ. Đặc biệt, đây là phần phim Doraemon 2D đầu tiên áp dụng công nghệ 4D với nhiều điểm mới cả về nội dung, hình ảnh và kỹ thuật làm phim, mang đến một thế giới thủy cung hùng vĩ, rực rỡ và sống động chưa từng có. Từ những vùng biển sâu hun hút nơi ánh sáng không thể chạm tới cho đến Liên bang Mu với vẻ đẹp tráng lệ, bộ phim tạo nên cảm giác như đang mở ra cả một vương quốc đại dương kỳ ảo khiến khán giả cũng muốn bước vào khám phá cùng Doraemon và nhóm bạn. Đây là bộ phim đang chiếm suất chiếu nhiều nhất tại các rạp trên địa bàn tỉnh.

Ngay sau đó, Tây Du Ký

đại náo của đạo diễn tài năng Poj Arnon cũng khiến các rạp chiếu phim nổ tung với những tình huống “đồ khốc đồ cười” khi Tề Thiên Đại Thánh Tôn Ngộ Không tinh quái bị quạ Ba Tiêu thổi bay xuyên không, rơi thẳng xuống mảnh đất Thái Lan hiện đại. Sự va chạm giữa phép thuật thần thông và nhịp sống đô thị nhộn nhịp, trần trụi chính là chất xúc tác tạo nên chuỗi tình huống mang đậm phong cách hài hước. Màn tung hứng siêu lầy lội giữa “thánh hài” Jazz Padung và “nam thần triệu view” Junior Kajbhunditt trong vai Đường Tăng thư sinh chắc chắn sẽ là món quà tuyệt vời cho ngày Quốc tế Thiếu nhi 1-6 và những ngày hè vui vẻ.

Trong suốt mùa hè, nhiều bộ phim dành cho thiếu nhi sẽ tiếp tục lần lượt ra rạp giúp các em có những lựa chọn mới mẻ. Tiêu biểu như: Siêu quạ Marsupilami, PAW Patrol: Phim khủng long, Minions & Quái vật... Lần này, thay vì đi tìm chủ nhân độc ác, các Minions đáng yêu quyết định dẫn thân vào Hollywood làm phim điện ảnh để tìm kiếm ý nghĩa cuộc đời, tạo nên một hành trình náo nhiệt, góc nghề chèo thuyền vô cùng đáng yêu. Bên cạnh đó, các bạn

nhỏ còn được gặp lại chú bé nghịch trong Shin - Cậu bé Bút chì với cuộc phiêu lưu tại vương quốc Rakuga đầy màu sắc, hay cùng các nhân vật ngộ nghĩnh trong Gấu Boonie: Kungfu ẩn sĩ tham gia vào những màn hành động vui nhộn để bảo vệ sự bình yên cho muôn loài.

Nuôi dưỡng tâm hồn

Không chỉ dừng lại ở những tràng cười thả ga, những cuộc rượt đuổi nghệt thở hay kỹ xảo đồ họa mãn nhãn, mỗi bộ phim dành cho các bạn nhỏ trong mùa hè 2026 thực sự là một lăng kính diệu kỳ gửi gắm những bài học nhân văn sâu sắc. Đằng sau những thước phim rực rỡ sắc màu ấy là chất đường tuyệt vời để nuôi dưỡng tâm hồn, giúp các bạn nhỏ thấu hiểu và lớn khôn từng ngày qua các bài học vô giá về tình cảm gia đình, tình bạn, sự thấu hiểu và trách nhiệm với cộng đồng.

Qua hành trình đầy “bất ổn” của gia đình David trong Siêu quạ Marsupilami, các thành viên sẽ học được cách gạt bỏ khoảng cách, biết yêu thương, bảo vệ và sát cánh bên nhau trước hiểm nguy. Sức mạnh của tình bạn và lòng dũng cảm tiếp tục được tôn vinh qua sự can đảm của cậu bé Shin khi sở hữu cây bút chì thần kỳ để giải cứu thế giới bằng trí tưởng tượng. Dù hậu đùng và nhút nhát như thường thấy, Nobita vẫn luôn là một người bạn tốt bụng và dũng cảm. Cậu sẵn sàng đối mặt với con bạch tuộc khổng lồ, lao vào vùng biển nguy hiểm.

Trong thời khắc đổi mới với hiểm nguy dưới đáy biển sâu, nhóm bạn vẫn lựa chọn ở cạnh nhau thay vì chạy trốn để tự cứu bản thân.

Đặc biệt, mùa hè năm nay vang lên hồi chuông mạnh mẽ về ý thức bảo vệ môi trường, cảnh quan và động vật hoang dã. Tiếng gọi từ đại dương xanh thẳm trong Doraemon nhắc nhở các em giữ gìn sự trong lành của biển cả. Trong khi đó, phi vụ nghệt thở của đội cứu hộ trong PAW Patrol: Phim khủng long ca ngợi tình yêu thiên nhiên, kêu gọi con người chung tay bảo vệ sự sống của các loài động vật trước thiên tai.

Em Trần Anh Thư, học sinh Trường THPT Chuyên Hà Giang vừa cùng nhóm bạn xem xong bộ phim Doraemon: Nobita và lâu đài dưới đáy biển. Đây cũng là bộ phim đang chiếm suất chiếu nhiều nhất tại rạp phim Venus cinema Hà Giang. Anh Thư chia sẻ: “Dịp hè là khoảng thời gian chúng em được nghỉ ngơi sau thời gian học tập căng thẳng, chúng em lựa chọn đi xem phim giúp giải tỏa áp lực, có tinh thần thoải mái. Bộ phim Doraemon: Nobita và lâu đài dưới đáy biển là bộ phim nói về tình bạn, chúng em cùng nhau xem bộ phim sẽ giúp gắn kết tình bạn thêm bền chặt hơn”.

Mùa hè sôi động với những tiếng cười rộn rã và bao điều kỳ diệu đang đón chờ các bạn nhỏ tại các rạp chiếu phim. Những tấm vé xinh xắn chính là chiếc chìa khóa thần kỳ đưa các em bước vào thế giới tuổi thơ lung linh, sắc màu

...m, phường Mỹ Lâm thích thú đọc...
...từ chuyến xe Thư viện lưu động.

...cao được nâng niu gìn giữ. Ở đó,
...bài học về lòng nhân hậu, sự tử tế
...h yêu cuộc sống đến với các em tự
...ngọt lành như hạt đường tan trong
...chanh mùa hè.

...tức tế cho thấy, giữa sức hút mạnh mẽ
...đi cùng số, trẻ em vẫn ham đọc sách
...tức sống trong một không gian đọc
...n gửi và truyền cảm hứng. Theo đồng
...ng Tiến Thành, Phó Giám đốc Thư
...nh Tuyên Quang: “Điều quan trọng
...là gia đình, nhà trường và xã hội cùng
...ng môi trường để trẻ duy trì thói quen
...đọc. Bởi sách vẫn học thiếu nhi vẫn là
...đường bền vững giúp nuôi dưỡng cảm
...trí tưởng tượng và khả năng tư duy
...đi cho trẻ nhớ”. Minh chứng rõ nét là
...năm, Thư viện tỉnh Tuyên Quang đón
...ng 20.000 lượt học sinh; riêng dịp hè,
...bạn đọc tăng gấp 5 - 6 lần so với thời
...học chính khóa, trong đó khoảng 80%
...nh lựa chọn mượn sách vẫn học thiếu
...đặc biệt. Thư viện tỉnh còn tổ chức từ
...30 chuyến xe thư viện lưu động mỗi
...ế đưa sách đến gần hơn với trẻ em.

...ng song với đó, từ năm 2021 đến
...oàn tỉnh xây dựng 15 thư viện toàn
...10 thư viện bán phần, tạo điều kiện
...n 9.000 học sinh Tiểu học tiếp cận
...nh “Thư viện thân thiện”. Hơn nữa,
...hình thành thói quen đọc bền vững
...ề, nhiều trường học duy trì tiết đọc
...hệen hàng tuần, tổ chức kể chuyện
...ách, phát động cuộc thi “Đại sứ văn
...đọc”, tôn vinh học sinh đọc nhiều
...nhất trong năm học qua chương trình
...đọc sách”...

...đưa nữa “cơn bão” nội dung số, văn học
...nh vẫn âm thầm làm công việc bền
...đi: Nuôi dưỡng tâm hồn trẻ nhỏ bằng
...ế, yêu thương và những giấc mơ đẹp.
...nỗi thơ nào cũng cần một “miền cổ
...ế nương náu và trường thành”

...sách, giọng văn càng trở nên sâu
...đầu nói về việc đối diện với biến cố,
...h hướng tới sự bình an nội tâm. Hae
...rằng hạnh phúc không phải trạng
...háo, mà là khả năng giữ tâm bình
...điều bất toàn. Con người chỉ thật sự
...i có kiểm soát mọi thứ và biết trân

...ng là phần động lại nhiều dự vị nhất.
...ng biết ơn, về sự tha thứ và khả năng
...h thương. Sau tất cả những biến động
...con người cần không phải là chiến
...là tìm được sự hòa giải với chính
...biết chấp nhận sẽ không còn bị cuốn
...tạc mãi.

...hông như ý không phải cuốn sách tạo
...hay đưa ra những công thức thành
...ng một thế giới quá ồn ào và gấp gáp
...như một khoảng lặng để người đọc
...hơn và nhìn sâu vào chính mình.

...thấy trong đó lời an ủi và cảm giác
...đi ai trong đời cũng từng có lúc mọi
...Nhưng như thế giá đã nhận nhủ trong
...lúc ấy là cơ hội để ta học cách trưởng
...bình yên thật sự trong tâm hồn

Bầy cò

Truyện thiếu nhi: **NGUYỄN TRẦN BÉ**

CHẰNG hiểu sao mấy ngày nay cánh đồng Nà Tền - một khu ruộng khá rộng và bằng phẳng, được bao bọc xung quanh là những dãy núi đá vôi dựng đứng - của bản Nà Theo, lại nhiều cò đến vậy. Từng đàn cò trắng, cò lữa, cò nâu, mỗi đàn hàng trăm con, không biết từ đâu đến, cứ bay lên, liệng xuống rợp cả cánh đồng. Ngày nào đi học về, khi đi qua cánh đồng Nà Tền, Páo cũng thấy lũ cò nhón như bay lượn hoặc đứng phơi nắng sau khi đã kiếm ăn no căng điều.

Páo nghe người già bảo, năm nào cò về là thời tiết thuận hòa, làm ăn được mùa, con người khỏe mạnh. Páo chưa kịp tìm hiểu, kiểm chứng xem người già nói có đúng không, nhưng từ khi cánh đồng có nhiều cò thì lũ trẻ con ở bản Nà Theo thích lắm. Nhìn đàn cò bay liệng trên cánh đồng, mỗi đứa có một ý nghĩ khác nhau. Cái Mỹ thích được ngồi trên lưng bò ngắm nhìn những chú cò lữa đứng một chân như khoe tài. Thăng Vư thì hì hục làm súnng cao su với những sợi dây thun được cắt ra từ cái sảm xe đạp hỏng, miếng da nạp đạn được làm bằng mảnh quả bóng đá rách và chiếc chạc hình chữ Y bằng gỗ sớ lấy tận đồi Xín Ngải. Nó ngồi làm súnng mà đôi mắt cứ sáng lên, thỉnh thoảng lại tùm tùm cười một mình khi tưởng tượng ra cảnh, sau cú kéo dây thun đánh "phụt", hòn sỏi nhỏ từ mảnh da ở tay nó bay ra, bắn trúng vào đầu một chú cò nào đó. Riêng Páo thì khác, nó không có tài bắn súnng cao su, cũng chẳng phải đùa làng mạn như cái Mỹ để cười bò ngắm cò lữa đứng một chân. Nó muốn bắt được cò bằng kiểu riêng của nó. Kiểu mà mấy năm trước, khi về quê ngoại ở Ninh Bình, nó được thằng Toàn, con dì Hoa em mẹ nó, dạy cho. Đó là cách bẫy cò bằng lưỡi câu cá rô, mỗi bằng tôm, tép hoặc cá lẹp.

Nghĩ sao làm vậy, chiều thứ bảy Páo xin tiền mẹ ra quán bà Béo mua chục chiếc lưỡi câu nhỏ và mấy mét cước. Trên đường về nó rủ thêm thằng Gió cùng làm bẫy. Sáng hôm sau Páo cùng Gió đem rô ra ruộng xúc tép, rồi đi gài bẫy. Gài bẫy xong hai đứa đi chân bò trên ruộng đá. Gần trưa, khi tiếng hú của lũ trẻ chặn bò gọi nhau về, cũng là lúc Páo và Gió đi thăm bẫy. Hai đứa vội vã nhào ra thửa ruộng nơi có những chiếc bẫy gài sẵn. Páo thấy tim

Minh họa: **BÍCH NGỌC**

mình đập thành thịch vì hồi hộp khi từ xa nó đã nhìn thấy đôi cánh con cò lữa chấp chới tìm cách bay lên mà không nổi. Đó là dấu hiệu cò đã mắc bẫy. Một con cò lữa rất to. Páo phấn khởi hét lên: "Cò mắc bẫy rồi! Gió ơi, cò mắc bẫy rồi!".

Tiếng reo của Páo chợt tắt vụt. Trước mắt Páo và Gió không phải là cò lữa, mà là một chú gà trống choai! Con gà tội nghiệp đang ruối cổ, đập chân, vỗ cánh tìm cách thoát ra khỏi cái bẫy quái ác. Nhưng do lưỡi câu đã mắc chặt vào điều, sợi cước lại quá chắc nên không thoát ra được. Thấy có người, chú gà càng giãy giụa mạnh hơn. Hai chân nó đập xuống mặt ruộng, đôi cánh vỗ liên hồi, trong khi cái cổ cứ ruối dài ra. Một lúc sau chú gà xõa cánh xuống mặt ruộng, nằm im như chết. Nhìn chú gà, cả Páo và Gió đều sợ xanh mặt. Sau khi trấn tĩnh, Páo nói với Gió:

- Nhà ông Sùng gần đây, chắc là gà của ông ấy.

- Chắc thế. Nhưng làm sao bây giờ? - Gió lo lắng hỏi.

Páo gãi đầu:

- Tao cũng chưa biết. Để nghĩ đã!

Páo và Gió ngồi phệt xuống bờ ruộng nghĩ cách. Lát sau Gió nêu ý kiến:

- Hay là mình đem con gà này vào hang đá, đắp đất bùn đốt lửa nướng ăn? Cách này vừa không ai biết, lại vừa được ăn thịt gà ngon mồm, no bụng!

Mắt Páo sáng lên khi nghe Gió bàn thế. Nó bỗng tưởng tượng ra cảnh hai đứa vừa bóc lớp đất bùn nóng bỏng ra khỏi con gà, những miếng thịt gà trắng muốt, bóng nhẫy, bốc hơi nghi ngút, tỏa mùi thơm ngào ngạt. Cái mũi Páo

nghech lên hít hít không khí như đang tận hưởng mùi thơm quyến rũ đó. Đôi môi nó cứ tóp tép như đang nhai những miếng thịt gà nướng tuyệt ngon.

- Mày có đồng ý thế không, Páo?

Nghe tiếng Gió hỏi, Páo giật mình như người đang mơ ngủ tỉnh giấc. Nó hỏi lại:

- Mày bảo đồng ý cái gì?

- Chuyện nướng con gà ấy.

- À, à...

Páo âm ừ nghĩ ngợi. Rồi như chợt nhớ ra điều hệ trọng, nó nói to:

- Không được. Không được đâu Gió ạ. Như vậy là ăn cắp, là làm việc xấu. Xấu lắm! Không được đâu!

- Vậy thì làm sao?

- Mình đem gà đến trả cho ông

Sùng, xin ông tha tội.

- Đưa nào mang đi?

- Cả hai đứa mình.

*

Ông Sùng cười khà khà khi nghe Páo và Gió lí nhí kể lại chuyện bẫy cò được gà, rồi khoanh tay xin lỗi. Ông bảo:

- Chuyện chẳng may, ông tha cho. Nhưng ông dặn hai đứa điều này: Cò về là điếm lạnh, là biểu hiện của sự yên bình, các cháu không được tìm cách hại chúng!

Bảo cả những đứa khác, đừng có đánh bẫy và bắn cò. Còn hôm nay, hai đứa ở lại đây ăn cơm với thịt con gà này, coi như đây là phần thưởng ông dành cho các cháu về lòng dũng cảm và tính trung thực!

Nghe chưa?

Lời ông Sùng vừa thân thiết, vừa như mệnh lệnh, khiến Páo và Gió chẳng thể chối từ. Hai đứa khoanh tay, nói như sắp khóc: "Dạ, vâng ạ!"

THƠ THIẾU NHI

TUẦN MINH

Chòm râu Bác Hồ

*Cậu đỡ cháu ành ai đây
Môi hồng chím chím reo ngay: Bác Hồ!
Cháu chưa gặp Bác bao giờ?
Tại vì cháu nhớ... Bác Hồ có râu!*

*Tuổi thơ, nào cháu biết đâu
Lười lè, sảng giặc... tìm râu Bác Hồ
Phơ phơ rất đổi hiền từ
Chòm râu Bác... cũng vào tù, cháu ơi!*

*Bao lần mũi giặc đánh hơi
Cải trang, Bác vượt núi đồi, rừng sâu...
Yêu đàn cháu nhỏ mai sau
Bác Hồ giữ trọn chòm râu ân tình.*

*Như dòng sữa mẹ mát lành
Chắt chiu nuôi Đất nước mình gian lao
Tù trong cổ tích, ca dao
Chòm râu Bác tỏa ngọt ngào tiếng ru!*

*Ngày miền Nam dưới gót thù
Cháu ngồi nhớ Bác bên bờ Ô Lâu
Ngoài này Bác có ngủ đâu
Sợi râu bạc trắng nổi đau giống nòi...*

*Tháng Năm hoa phượng đỏ trời
Đốt lòng quê nỗi nhớ Người khôn người
Thơ ngày cháu gọi Bác ơi
Câu thơ đến giữa hồn tôi, bất ngờ!*

NGUYỄN NGỌC MINH ANH

Mừng Tết Thiếu nhi

*Tháng Sáu, tháng Sáu về
Mùng ngày Tết Thiếu nhi
Bé đang nghĩ điều gì
Mà mắt long lanh thế?*

*Trong câu chuyện bà kể
Có ông bụt hiền lành
Ban nhiều phép biếc xanh
Trời thiên thanh hoa nắng
Nét tình khôi trong trắng
Bé xinh xắn múa ca*

*Hình bóng những ngày xa
Của thời ta thơ ấu
Tháng Sáu thật yêu dấu
Búp non nụ hoa tươi
Chúc vui khỏe, luôn cười
Là niềm mừng phơi phới
Cổ tích xưa chờ đợi
Trong ánh mắt thơ ngây
Cho ngày mai đong đầy
Công cuộc xây dựng mới.*

ĐẾN VỚI BÀI THƠ HAY

Khi em say giấc

Khi em trèm chẵn
 Những bông hoa biết nói
 Chuột với mèo là bạn lâu năm
 Thuốc rất đắng trở thành những viên kẹo ngọt!

Những chiếc phi thuyền Mặt Trăng
 Chờ bất kỳ một hành khách nào
 Mà chẳng cần mua vé.

Tất cả bay vào giấc mơ của em
 Lần lượt
 Cứ thế Trái Đất chẳng bao giờ có chiến tranh
 Vì ai cũng bận rộn để mỉm cười
 Khi nhìn em say giấc!

LÝ THĂNG LONG

G IỮA không khí thanh thoi của những ngày hè, không gian văn học dành cho thiếu nhi lại được sưởi ấm bằng những món quà tinh thần đặc sắc. Trong số đó, bài thơ “*Khi em say giấc*” trích từ tập thơ “*Có một Trái Đất phẳng trong mắt em*” của tác giả trẻ Lý Thăng Long - ấn phẩm vừa được Nhà xuất bản Kim Đồng ra mắt độc giả và xuất sắc vinh dự nhận giải Khát vọng Để Mềm - nổi bật lên như một nốt lặng xanh trong giữa nhịp sống hiện đại. Ngay từ những câu thơ mở đầu, tác giả đã đưa người đọc bước vào một thế giới siêu thực, nơi mọi quy luật thông thường của đời sống bị đảo ngược khi đưa trẻ chìm vào giấc ngủ:

Khi em trèm chẵn/Những bông hoa biết nói/Chuột với mèo là bạn lâu năm/Thuốc rất đắng trở thành những viên kẹo ngọt!

Thế giới hiện thực vốn đầy rẫy những giới hạn và định kiến của người lớn bỗng chốc được thanh lọc qua chiếc “đũa thần” của giấc mơ. Ở đó, bông hoa không còn vô tri mà cất lời trò chuyện; mối quan hệ thiên địch truyền kiếp giữa chuột và mèo được hóa giải để trở thành “bạn lâu năm”; và ngay cả cái đắng ngắt của những viên thuốc - biểu tượng cho bệnh tật, tổn thương cũng biến thành những viên kẹo ngọt lành. Sự “đảo ngược” này không hề kỳ dị mà thấm đẫm tinh thần nhân văn, biến mọi điều đối nghịch thành hòa hợp, biến khổ đau thành hạnh phúc.

Biên độ tưởng tượng tiếp tục được mở rộng đến tầm vũ trụ ở khổ thơ tiếp theo: *Những chiếc phi thuyền Mặt Trăng/Chờ bất kỳ một hành khách nào/Mà chẳng cần mua vé.*

Hình ảnh “*phi thuyền Mặt Trăng*” chờ khách miễn phí là một ẩn dụ tuyệt đẹp cho tấm lòng bao dung và sự tự do tuyệt đối của tuổi thơ. Trong một đời sống đầy những toan tính và giá trị vật chất định sẵn, giấc mơ của em lại là nơi không có ranh giới, không có sự phân biệt. Tấm vé thông hành duy nhất để bước lên chuyến tàu ước mơ ấy chính là sự thuần khiết, ngây thơ trong tâm hồn.

Giá trị nghệ thuật và tư tưởng của bài thơ kết tinh trọn vẹn ở khổ thơ cuối, nơi tác giả gửi gắm thông điệp cốt lõi về hòa bình: *Tất cả bay vào giấc mơ của em/Lần lượt/Cứ thế Trái Đất chẳng bao giờ có chiến tranh/Vì ai cũng bận rộn để mỉm cười/ Khi nhìn em say giấc!*

Lý Thăng Long đã đưa ra một định nghĩa về hòa bình vô cùng xúc động và mới mẻ. Hòa bình không phải là những vấn bản hiệp ước khô khan, mà khởi nguồn từ hành động nhân loại biết dừng lại để nâng niu, bảo vệ một đứa trẻ ngủ ngon. Sức mạnh cảm hóa của sự thuần khiết lớn lao đến mức có thể làm tiêu tan mọi hận thù, tranh chấp. Đứng trước gương mặt thánh thiện của em khi say giấc, con người ta bỗng “*bận rộn để mỉm cười*”, cái bận rộn đầy thiện lương ấy khiến chiến tranh không có cơ hội hiện hữu. Giấc mơ của em giống như một bộ lọc diệu kỳ, giữ lại phần nhân bản tốt đẹp nhất cho hành tinh này.

BẢO CHI

NGUYỄN THỦY

Cuốn sách của em

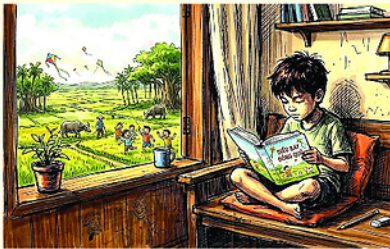
Mẹ mua em cuốn sách
 Có nhiều tranh đẹp ghê
 Các bạn nhỏ vui hề
 Thả điều trên thảm cỏ

Từng trang xinh lật mở
 Bao câu chuyện ở trong
 Có đồng lúa mênh mông
 Sải cánh cò trắng lượn

Biển nhẹ nhàng sóng cuộn
 Bọt xóa trắng lên đầu
 Những chú chim hải âu
 Với khoang tàu đầy cá

Gió rung rinh chùm quả
 Hương thơm tỏa gần xa
 Ô! Có phố có hoa
 Rồi công trường nhà máy

Nhiều cảnh yêu đến vậy
 Em ngắm kỹ từng trang
 Gấp sách còn mơ màng
 Mẹ xoa đầu cùng ngắm.

Minh họa: ĐỨC TRẦN

NGUYỄN XUÂN HÙNG

Bé tập vẽ lên tường

Nhà ông mới xây xong
 Sơn tường còn trắng toát
 Bé từ thành phố về
 Vẽ nguệch ngoạc lên tường

Những bông hoa trong vườn
 Chú chim hót trên cây
 Ông đội mưa đi cày
 Bà tát bát đi cấy

Chiếc lá khô bay bay..
 Bao nhiêu là ham thích
 Nhưng chả ra hình gì
 Mẹ mắng làm bẩn tường

Bé im lặng nhìn ông
 Nét mặt như cầu cầu?
 Ông cười bảo: Cháu yêu
 Cháu gái vẽ rất siêu!

Chiều bé về thành phố
 Bà đến lau lại tường
 Ông thấy nhà trống vắng
 Lòng nhớ cháu nhiều hơn!

Minh họa: NGỌC AN

NGUYỄN DOÃN VIỆT

Đợi hè về

Một hồi trống điểm
 Năm học hết rồi
 Thời dành tạm biệt
 Nghi hè bạn ơi.

Phượng xòe hoa lửa
 Ve ran đêm ngày
 Im lìm ở cửa
 Tạm dành chia tay.

Quê ngoại đồng xa
 Thả điều đá bóng
 Trăng treo la đà
 Đêm hè lặng ngắm...

Em về với nội
 Vườn quê trong lành
 Những là mít, ổi...
 Lững lơ trên cành.

Hè ơi, hè ơi!
 Bao điều đón đợi
 Ở lại cùng em
 Đùng đi chóng vội.

Vào năm học mới
 Gác lại bao điều
 Gói vào ký ức
 Êm đềm mang theo.

ĐẶNG QUANG VƯỢNG

Chiếc khăn quàng đỏ

Chiếc khăn quàng đỏ

Tươi thắm sắc cờ

Em quàng trên cổ

Tổ quốc trao cho

Chiếc khăn quàng đỏ

Mang theo ước mơ

Em quàng trên cổ

Một thời tuổi thơ

Em yêu khăn đỏ

Yêu mãi sắc cờ

Quê hương đất nước

Đi vào trang thơ.

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

Nghĩ từ sự lệch chuẩn

■ THÁI AN

Những vụ việc gần đây liên quan đến một số nghệ sĩ, người nổi tiếng bị bắt hoặc điều tra vì liên quan đến ma túy đã gây chấn động dư luận. Điều khiến xã hội lo ngại không chỉ là hành vi vi phạm pháp luật của một vài cá nhân, mà còn là câu hỏi lớn hơn: điều gì đang diễn ra phía sau ánh hào quang của giới giải trí, và vì sao ngày càng nhiều người trẻ có xu hướng thần tượng hóa những hình mẫu lệch chuẩn?

Nguy cơ từ coi trọng nổi bật hơn giá trị thật

KHÔNG thể phủ nhận rằng nhiều nghệ sĩ chân chính đã lao động nghiêm túc, cống hiến tài năng và mang lại giá trị tích cực cho xã hội. Nhưng bên cạnh đó, cũng tồn tại một bộ phận sống trong vòng xoáy của sự nổi tiếng, vật chất và hưởng thụ.

Giới giải trí là môi trường có nhiều cám dỗ. Danh tiếng, tiền bạc đến nhanh, sự tung hô của công chúng cùng áp lực phải luôn nổi bật khiến không ít người dễ đánh mất điểm tựa giá trị. Những buổi tiệc xa hoa, lối sống phô trương, việc chạy theo cảm giác mạnh hay tìm kiếm sự giải tỏa bằng chất kích thích dần trở thành một phần của "văn hóa ngầm" trong một số nhóm.

Điều đáng nói là nhiều người nổi tiếng hiện nay không chỉ được chú ý bởi tài năng mà còn bởi đời tư, scandal hay khả năng tạo sự chú ý trên mạng xã hội. Có những người gần như không có đóng góp nghệ thuật đáng kể nhưng vẫn nổi tiếng nhờ phát ngôn gây sốc, khoe lối sống xa hoa hoặc tạo tranh cãi. Điều này phản ánh một thực tế đáng suy nghĩ: xã hội đang ngày càng coi trọng sự nổi bật hơn giá trị thật.

Trong thời đại mạng xã hội, nghệ sĩ không còn chỉ xuất hiện trên sân khấu mà hiện diện hàng ngày trên điện thoại của hàng triệu người. Cách ăn mặc, nói chuyện, tiêu dùng, yêu đương hay tận hưởng cuộc sống của họ đều có thể trở thành xu hướng. Khi một người nổi tiếng sống buông thả, sử dụng ma túy hoặc có sự cố lộ lối sống hưởng thụ mà vẫn được tung hô, điều đó dễ khiến một

Trong số hàng trăm đối tượng bị Công an TP.HCM bắt giữ mới đây có những người là nghệ sĩ nổi tiếng.

bộ phận giới trẻ hiểu sai về khái niệm thành công và giá trị sống.

Nguy hiểm hơn là xu hướng thần tượng hóa cá nhân. Nhiều người hâm mộ không còn nhìn nghệ sĩ như những con người bình thường có đúng sai, mà xem họ như hình mẫu tuyệt đối. Vì yêu thích thần tượng, họ sẵn sàng bênh vực bất chấp hành vi vi phạm pháp luật hay lệch chuẩn đạo đức. Từ đó hình thành tâm lý lệch lạc rằng tài năng có thể đứng trên chuẩn mực xã hội.

Trách nhiệm thuộc về ai?

Để xây dựng một môi trường văn hóa lành mạnh, trách nhiệm không chỉ thuộc về người nổi tiếng mà còn nằm ở truyền thông, mạng xã hội và cả công chúng.

Với nghệ sĩ, người nổi tiếng, cần ý thức rõ rằng danh tiếng luôn đi kèm trách nhiệm. Công chúng có thể yêu mến tài năng, nhưng điều giữ được sự kính trọng lâu dài chính là lối sống và nhân cách. Như mỗi người bình

thường, người nổi tiếng trước hết cần phải tôn trọng pháp luật, giữ giới hạn đạo đức và hiểu rằng mỗi hành vi của mình đều có sức lan tỏa.

Bên cạnh đó, có vai trò không nhỏ của truyền thông. Trong nhiều năm qua, một bộ phận truyền thông và mạng xã hội đã góp phần tạo nên văn hóa tung hô người nổi tiếng quá mức. Tin tức về đời tư nghệ sĩ, chuyện tình cảm, phát ngôn sốc, hàng hiệu hay scandal xuất hiện dày đặc mỗi ngày. Có những thông tin gần như vô nghĩa nhưng vẫn được khai thác triệt để chỉ vì khả năng thu hút lượt xem.

Trong khi đó, những con người có đóng góp thực sự cho xã hội như nhà khoa học, bác sĩ, giáo viên, kỹ sư, công an, bộ đội, người lao động từ tế hay các tấm gương vượt khó lại ít được chú ý. Điều này vô tình tạo ra sự lệch lạc trong hệ giá trị xã hội: nổi tiếng được xem là thành công, được

Ca sỹ Long Nhật và ca sỹ Sơn Ngọc Minh bị bắt vì tổ chức sử dụng trái phép chất ma túy tại nhà cùng quản lý và nhân viên.

nhiều người biết đến đồng nghĩa với đáng ngưỡng mộ.

Khi truyền thông liên tục xây dựng hình ảnh nghệ sĩ như biểu tượng hoàn hảo của sự giàu có và hào nhoáng, nhiều người trẻ sẽ dễ hiểu lầm rằng giá trị con người nằm ở sự nổi bật và khả năng thu hút đám đông. Họ có thể dành hàng giờ theo dõi đời tư thần tượng nhưng lại thờ ơ với tư tưởng, lao động hay những giá trị bền vững khác.

Một nền truyền thông lành mạnh cần biết giữ sự cân bằng và chuẩn mực, hạn chế việc biến scandal thành công cụ kiếm tương tác, tránh tung hô quá mức hoặc xây dựng hình ảnh giả tạo. Bên cạnh đó, công chúng cũng cần thay đổi cách tiếp nhận thông tin và văn hóa thần tượng. Yêu mến một nghệ sĩ là điều bình thường, nhưng thần tượng mù quáng sẽ rất nguy hiểm. Một xã hội trưởng thành cần biết phân biệt giữa tài năng và nhân cách, giữa sự nổi tiếng và giá trị thật. Không phải ai có nhiều người theo dõi cũng xứng đáng trở thành hình mẫu.

Những vụ việc liên quan đến ma túy của một số nghệ sĩ gần đây không chỉ là câu chuyện cá nhân hay scandal giải trí. Đó là lời cảnh báo về những lệch lạc trong lối sống, trong cách truyền thông vận hành và trong hệ giá trị mà xã hội đang vô tình nuôi dưỡng.

Một xã hội lành mạnh không thể chỉ có những người nổi tiếng được tung hô mỗi ngày, mà cần nhiều hơn những con người sống tử tế, lao động nghiêm túc, có trách nhiệm với cộng đồng và được tôn trọng vì giá trị thật sự mà họ tạo ra. Khi đó, sự nổi tiếng mới đi cùng giá trị và sự tôn trọng.

XEM GI Ờ ĐÂU?

TRONG hai ngày 30 và 31-5, truyền hình TTV tiếp tục gửi đến người xem những bộ phim dài tập chọn lọc. Song song đó, hệ thống rạp Lotte Cinema Tuyên Quang cũng cập nhật nhiều phim điện ảnh hấp dẫn, phục vụ nhu cầu thư giãn vào cuối tuần.

TTV Tuyên Quang

- 8h00: Ngũ hợi tấn hỷ - Tập 24, 25.
- 10h30: Ngôi sao về làng - Tập 12, 13.
- 12h00: Cạm bẫy - Tập 7, 8.
- 18h00: Ranh giới tội ác - Tập 18, 19.
- 21h15: Duyên ngọc vô khuyết - Tập 1, 2.
- 22h20: Gia đình số 1 - Tập 35, 36.

Lotte Tuyên Quang

- Phim điện ảnh Doraemon: Nobita và lâu đài dưới đáy biển phiên bản mới (mọi đối tượng): 9h00, 10h30, 11h10, 13h15, 15h20, 17h30, 19h40.
- Ngôi đèn kỳ quái 5 (16 tuổi trở lên): 9h00, 11h20, 13h40, 16h00, 17h40, 20h30.
- Ôc mượn hồn (16 tuổi trở lên): 12h40, 18h20.
- Tày du ký đại náo (mọi đối tượng): 15h00, 20h00.

Poster phim Cạm bẫy. CẢNH TRỰC

NHỊP CẦU NHÂN ÁI

Thương bé Mo bị chó cắn trọng thương trên đường về nhà

■ MINH THỦY

CHIỀU 22-5, cháu Giàng Thị Mo, sinh 2018, dân tộc Mông, trú tại thôn Khau Rịa, xã Du Già, tỉnh Tuyên Quang bị chó cắn trọng thương vùng trán khi đang trên đường đi học về nhà.

Theo gia đình, con chó do người em cậu của cháu nuôi và được thả rông ngoài đường. Khi đi qua khu vực này, cháu Mo bất ngờ bị chó lao vào tấn công, cắn trực tiếp vào vùng trán, gây vết thương nghiêm trọng. Hiện cháu Mo đang điều trị tại Khoa Răng Hàm Mất, Bệnh viện Đa khoa Hà Giang. Vết thương sau mổ vẫn còn sưng đau, cần tiếp tục được theo dõi và chăm sóc.

Gia đình cháu Mo thuộc diện đặc biệt khó khăn. Cháu là con thứ 5 trong gia đình có 7 anh chị em. Bố mẹ chủ yếu làm nương, lao động tự do nên cuộc sống còn nhiều thiếu thốn. Từ khi cháu gặp nạn, mọi sinh hoạt trong gia đình bị đảo lộn khi bố mẹ phải thay nhau túc trực chăm sóc con tại bệnh viện.

Vụ việc cũng là lời cảnh báo đối với các gia đình trong việc quản lý vật nuôi, nhất là chó nuôi thả rông tại khu dân cư, tiềm ẩn nguy cơ mất an toàn cho trẻ nhỏ. Người dân cần chủ động tiêm phòng cho vật nuôi, quản lý chặt chó nuôi, không để chạy rông nhằm tránh xảy ra những sự việc đáng tiếc.

Sau 1 ngày kêu gọi trên chuyên mục "Nhịp cầu nhân ái" của Báo và phát thanh, truyền hình Tuyên Quang, cháu Giàng Thị Mo đã nhận được gần 23 triệu

Cháu Giàng Thị Mo, thôn Khau Rịa, xã Du Già, tỉnh Tuyên Quang đang điều trị vết thương bị chó cắn tại Khoa Răng Hàm Mất, Bệnh viện Đa khoa Hà Giang tỉnh Tuyên Quang.

đồng từ các cơ quan, đơn vị, nhà hảo tâm trong và ngoài tỉnh. Chuyên mục tiếp tục là cầu nối, mong lan tỏa thêm những tấm lòng sẻ chia, giúp đỡ cháu Mo sớm vượt qua khó khăn.

Mọi sự giúp đỡ xin gửi về anh Giàng Mí Páo, thôn Khau Rịa, xã Du Già, tỉnh Tuyên Quang; ĐT: 0913160461. Hoặc chị Trần Thị Minh Thủy, Phòng viên Báo và phát thanh, truyền hình Tuyên Quang, STK: 8100215014802, Ngân hàng Agribank, ĐT: 0976 840 865

Diệp tử tế

Thiện nguyện từ những tờ vé số

Người dân địa phương đã quen với hình ảnh ông Thái mang xách vé số đi khắp các con đường.

VỚI bộ trang phục độc đáo, mỗi sáng, ông Đoàn Văn Thái (73 tuổi, phường Hòa Bình, TP Hồ Chí Minh) lại rong ruổi khắp các con đường để bán vé số. Số tiền dành dụm được, ông đi giúp những người nghèo hơn mình.

Ông Thái cho biết, trung bình mỗi ngày ông bán khoảng 400 tờ vé số, thu được khoảng 400.000 đồng tiền lời. Trong số đó, ông dành riêng khoảng 200.000 đồng để làm từ thiện, phần còn lại dùng để trang trải sinh hoạt và mua thêm trang phục, đạo cụ phục vụ việc bán vé số. Theo tính toán của ông, số tiền dành cho hoạt động thiện nguyện mỗi năm lên tới hơn 70 triệu đồng.

Đằng sau vẻ ngoài vui vẻ của người đàn ông bán vé số là nhiều biến cố lớn trong cuộc sống. Ông Thái kể, năm 2012, con gái ông qua đời ở tuổi 21 sau thời gian mắc bệnh. Biến cố này khiến gia đình suy sụp, vợ ông cũng lâm bệnh nặng. Sau thời gian

dài chống chọi với bệnh tật, vợ ông qua đời năm 2024. Hiện ông sống một mình trong căn nhà nhỏ và tiếp tục công việc bán vé số mỗi ngày.

Ông Đoàn Hữu Hải, người sống cùng khu vực với ông Thái cho biết, điều khiến nhiều người quý mến ông Thái là dù cuộc sống không khá giả nhưng vẫn luôn nghĩ đến người khác. "Nhiều hôm trời nắng gắt vẫn thấy ông đi bán từ sáng tới chiều. Tiền nào cũng từ bán từng tờ vé số mà có chữ đầu dư dả gì", ông Hải chia sẻ thêm.

Tại khu chợ nơi ông Thái thường xuyên đi qua, nhiều tiểu thương cũng quen thuộc với hình ảnh người đàn ông tay cầm xách vé số và luôn nở nụ cười với mọi người.

Bà Đỗ Thị Ánh Hằng, một tiểu thương tại đây cho biết, bà và nhiều người khác thường xuyên mua vé số ủng hộ ông, không phải vì mong trúng số mà vì muốn góp thêm chút tiền cho hành trình thiện nguyện của ông.

Lão nông dành 2,6 ha đất cho đàn chim trời cư ngụ

TỪ mỗi duyên "đất lành chim đậu", khu vườn gần 2,6 ha của lão nông Lê Văn Chia (80 tuổi, xã Trà Côn, tỉnh Vĩnh Long) suốt gần 20 năm qua dần trở thành nơi trú ngụ của nhiều loài chim hoang dã.

Ông Lê Văn Chia cho biết, mỗi duyên với những đàn chim trời bắt đầu từ khoảng năm 2006, khi đàn vạc vài trăm con đầu tiên bay về trú ngụ trong khu vườn trồng nhãn, dứa, măng cụt của gia đình. Khu vườn ít sử dụng phân thuốc, cây cối tự nhiên nên dần trở thành nơi dừng chân quen thuộc của đàn chim. Đến giữa năm 2008, số lượng chim tăng lên hàng nghìn con, bay kín cả góc vườn. Theo thời gian, không chỉ có vạc mà nhiều loài cò, chim hoang dã khác cũng kéo nhau về làm tổ, sinh sản và định cư.

Ông Chia cho biết, khu vườn rộng hơn 2,6 ha nhiều năm qua thường xuyên bị người lạ vào săn bắt trộm chim. Thời gian gần đây, tình trạng này càng diễn biến phức tạp hơn khi lượng chim, cò tìm về ngày một đông. Ông dựng nhiều chòi tạm giữa vườn, cắm đèn đi tuần để kịp thời ngăn chặn. Khi phát hiện chim, cò bị bắn trọng thương, ông mang vào nhà chăm sóc đến khi hồi phục rồi thả về tự nhiên.

Trước những khó khăn của ông Lê Văn Chia trong việc gìn giữ môi trường sống tự nhiên cho đàn chim, năm 2023, các cơ quan chuyên môn đã tham mưu UBND tỉnh Vĩnh Long ban hành kế hoạch bảo vệ khu vực vườn chim; đồng thời tăng cường cấm băng tuyên truyền, cấm săn bắt chim hoang dã. Mới đây, UBND tỉnh Vĩnh Long đã chỉ đạo các ngành chức năng khảo sát, đánh giá thực tế khu vườn để có giải pháp bảo tồn trong thời gian tới.

Theo Sở Nông nghiệp và Môi trường tỉnh Vĩnh Long, qua khảo sát, số lượng chim tại vườn của ông Lê Văn Chia khá lớn, cao điểm năm 2018 ghi nhận hơn 2.000 cá thể chim vạc. Nhiều loài chim hoang dã khác như cò trắng, cò ốc, chim cốc... cũng dần tập trung về cư trú, hình thành quần thể chim đa dạng như hiện nay. Các ngành chức năng đánh giá vườn chim Hai Chia là khu vực có giá trị về tài nguyên thiên nhiên và đa dạng sinh học cần được quan tâm bảo tồn. Khu vực này không chỉ có ý nghĩa về môi trường sinh thái mà còn phục vụ hoạt động nghiên cứu, giáo dục và phát triển du lịch trong tương lai.

Ông Lê Văn Chia (xã Trà Côn, tỉnh Vĩnh Long) chăm sóc các cá thể chim, cò bị thương.

ĐỨC HẢI (Tổng hợp)

TẢN VĂN

Miền quê thơ ấu

■ THANH HÀ

Minh họa: XUÂN ĐỨC

NỮA đời người đi qua phố thị, tôi vẫn không thôi nhớ về miền quê thơ ấu, nơi có con đường đất nhỏ quanh co dẫn ra triền đê, có mùi thơm mới ngai ngái trong những chiều hè oi ả, có tiếng mẹ gọi vọng từ sân nhà mỗi khi hoàng hôn chập chng...

Quê tôi là một làng nhỏ ven đê. Ngày ấy, làng nghèo nhưng bình yên đến lạ. Những mái ngói nâu cũ kỹ nép mình dưới bóng cau già, những bờ tre rì rào trong gió, và dòng sông lững lờ chảy qua tuổi thơ tôi. Mỗi lần nhớ quê, trong tôi lại hiện lên dáng cha gầy guộc đạp chiếc xe cộc cạch đi từ tỉnh mơ, chiếc áo nâu bạc màu dẫm mồ hôi và cả mùi bùn non từ ruộng đồng còn vương trên đôi bàn chân lấm đất.

Cha tôi ít nói. Cả đời cha giống như cánh cò ngoài đồng, lững lờ bay giữa nắng mưa mà chẳng một lần than thở. Những năm tháng khó khăn nhất, cha gắng gãi cả gia đình trên đôi vai chai sạn. Giờ đây, tóc cha đã bạc như màu tro bếp cũ, lưng còng xuống theo năm tháng. Mỗi lần gọi điện về, nghe tiếng cha ho khè ở đầu dây bên kia, lòng tôi lại nhói lên như có ai cào vào ký ức.

Còn mẹ, bàn tay ngày xưa mềm mại bây giờ đã nhăn nheo như vỏ cây khô sau bao mùa gió sương. Đôi tay ấy từng và áo cho tôi dưới ngọn đèn dầu leo lét, từng quạt cho tôi ngủ trong những đêm mất điện oi nồng, từng nâng niu những bát cơm độn khoai giữa thời nghèo khó. Tôi lớn lên,

rời quê đi xa, còn mẹ thì già đi lặng lẽ bên hiên nhà cũ. Có những chiều nơi đất khách, nhìn một làn khói bếp bay lên giữa phố đông, tôi bỗng nhớ cay mắt mùi rạ cháy quê mình.

Tôi nhớ lũ trẻ chúng tôi của những mùa hè năm ấy. Trưa nắng chang chang vẫn rủ nhau trốn ngủ, chạy ủa ra cầu ao tắm mát. Nước ao quê trong veo, lấp lánh ánh mặt trời. Tiếng cười vang động cả xóm nhỏ. Có đứa bị mẹ cầm roi đứng đợi từ đầu ngõ, vậy mà hôm sau vẫn chẳng nào tật nấy.

Và nhớ nhất là những buổi chiều thả diều trên triền đê lộng gió. Cánh diều giấy mỏng manh mang theo cả giấc mơ tuổi nhỏ, bay cao giữa nền trời xanh thẳm. Chúng tôi từng tin rằng chỉ cần nín chặt sợi dây diều là có thể giữ được cả tuổi thơ ở lại.

Nhưng thời gian giống như dòng sông quê, cứ lững lờ chảy mà không chờ ai. Lũ trẻ năm nào giờ đã tản mác khắp mọi miền. Triền đê cũ có lẽ đã khác xưa, cầu ao chắc cũng không còn. Chỉ có nỗi nhớ quê là vẫn nguyên vẹn trong lòng người con xa xứ.

Ở nơi phồn hoa náo nhiệt, đôi khi tôi chỉ ước được một lần trở về, ngồi bên hiên nhà nghe tiếng mẹ ho nhẹ trong bếp, nhìn cha lom khom ngoài sân, nghe tiếng gió thổi qua rừng tre cuối xóm. Để biết rằng, giữa cuộc đời nhiều đổi thay, vẫn còn một miền quê thơ ấu mãi là nơi bình yên nhất để con người ta nhớ về ■

Trường PTDT Nội trú THPT Hà Giang, phường Hà Giang 2 hưởng ứng Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam lần thứ 5 năm 2026 (ảnh trái). Xây dựng và phát triển văn hóa đọc cho học sinh tại Trường Mầm non Đại Phú, xã Phú Lương (ảnh phải).

T hể em hôm nay thế giới ngày mai

■ Phóng sự ảnh: LÊ DUY

Chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ em là nhiệm vụ quan trọng, có tính chiến lược lâu dài, nhất là đối với trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt ở vùng sâu, vùng xa. Thời gian qua, cấp ủy, chính quyền tỉnh Tuyên Quang, tổ chức đoàn thể đã triển khai nhiều chương trình, hoạt động thiết thực tạo điều kiện để trẻ em sống trong môi trường an toàn, học tập, giảm bớt thiệt thòi.

Đoàn chuyên gia Trường Đại học Monash (Úc) trao đổi, đánh giá và thúc đẩy các hoạt động chăm sóc sức khỏe bà mẹ, trẻ em tại vùng đồng bào dân tộc thiểu số tại xã Quán Bạ.

Công an xã Tùng Bá cấp thẻ cảnh sát và tài khoản định danh điện tử mức độ 2 phục vụ việc tạo học bạ số cho trẻ em từ 6 tuổi trở lên (ảnh 1). Hướng dẫn trẻ em kỹ năng phòng chống đuối nước tại Trường Tiểu học và THCS Chiêu Yên, xã Lục Hành (ảnh 2). Học sinh Trường PTDTBT Tiểu học và THCS Ngâm Đăng Vài, xã Hoàng Su Phì thảo luận về kỹ năng phòng chống mua bán người (ảnh 3). Lớp nâng cao năng lực và hướng dẫn thu thập thông tin cho thành viên Hội đồng trẻ em cấp tỉnh năm 2026 (ảnh 4).

MÓN NGON CUỐI TUẦN

Chè đỗ xanh giải nhiệt ngày hè

■ TIẾN CHIẾN

Đỗ xanh đánh nhuyễn (ảnh trái). Cốc chè giải nhiệt (ảnh phải).

MÙA hè luôn mang theo cái nắng bóng rất chói lọi trên từng con phố, khiến người ta chỉ mong tìm được một điều gì đó thật dịu dàng để làm mát lòng mình. Và giữa những ngày oi nóng ấy, một cốc chè đỗ xanh mát lạnh lại trở thành thức quà giản dị mà đầy mê hoặc, thứ hương vị có thể xoa dịu cả cái nóng của đất trời lẫn những mệt mỏi trong lòng người.

Chè đỗ xanh không cầu kỳ, nhưng lại khiến người ta thương nhớ bởi nét thanh tao rất riêng. Những hạt đỗ xanh vàng óng được ngâm mềm, nấu chậm trên lửa nhỏ cho tới khi bung tới, dẻo mịn như tan vào nhau. Hương thơm bùi béo của đậu quyện cùng vị ngọt thanh dịu lan nhẹ trong không gian, gợi cảm giác bình yên như trở về căn bếp nhỏ của mẹ trong những trưa hè tuổi thơ.

Người xưa vốn kỹ tính trong từng món ăn. Chè đỗ xanh vì thế cũng được chăm chút bằng tất cả sự tinh tế. Đậu sau khi nấu mềm sẽ được đánh nhuyễn, sền đều tay cho tới khi sánh quện như nhung. Chỉ một chút vani hay vài giọt tinh dầu chuối cũng đủ làm hương thơm bùng thức, nhẹ nhàng mà quyến

luyến. Đó là thứ mùi hương rất khó gọi tên, chỉ biết rằng vừa thoảng qua đã khiến lòng người dịu lại.

Điều làm nên sức hấp dẫn của món chè này còn nằm ở cảm giác mát lạnh khi thưởng thức. Trong chiếc cốc thủy tinh giản đơn là lớp đá đập nhỏ trong veo, phía trên phủ màu vàng óng của chè đỗ xanh, thêm những viên trân châu dai mềm, thạch đen mát mát và vài sợi dứa nạo trắng tinh. Chỉ cần đưa một thìa chè lên miệng, vị bùi của đậu xanh tan ra đầu lưỡi, cái mát lạnh len sâu vào cổ họng, mang theo cảm giác dễ chịu như cơn gió lành giữa trưa hè oi ả.

Có lẽ vì thế mà chè đỗ xanh không đơn thuần là món ăn chơi. Nó giống như một khoảng lặng ngọt ngào giữa nhịp sống vội vã, là ký ức của những gánh hàng rong leng keng nơi góc phố, của tiếng ve ran ngoài hiên và những buổi chiều hè chậm rãi đã xa.

Ngày nay, giữa đủ loại thức uống hiện đại, chè đỗ xanh vẫn giữ nguyên sức hút riêng bằng sự mộc mạc chân thành. Bởi đôi khi, thứ khiến người ta nhớ nhất không phải là hương vị đắt tiền, mà chính là cảm giác bình yên, dịu mát mà một cốc chè quê giản dị mang lại giữa mùa hè nực nắc. ■